

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ВОЛИНСЬКИЙ МЕДИЧНИЙ ІНСТИТУТ»
ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ**

**Василь Загорулько,
Сергій Калинчук,
Ольга Васюхник,
Володимир Держай**

**ХІРУРГІЯ
АЛГОРИТМИ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК**

Навчальний посібник

Луцьк 2022

УДК 616-089(075.8)

X 49

**Рекомендовано до друку науково-методичною комісією
Комунального закладу вищої освіти «Волинський
медичний інститут» Волинської обласної ради (протокол
№ 6 від 04.01.2022)**

Рецензенти:

**Лазько В. М. – к. мед. н., доц., керівник Волинської філії
кафедри хірургії ФПО ЛНМУ імені Данила Галицького,
завідувач хірургічного відділення Луцької ЦРЛ**

**Пастрик Л. В. – к. мед. н., асистент кафедри
післядипломної освіти ЛНМУ імені Данила Галицького,
хірург-проктолог вищої категорії**

**Загорулько В. М., Калинчук С. В., Васюхник О. А.,
Держай В. А.**

**Хірургія. Алгоритми практичних навичок : навч. посіб. /
КЗВО «Волинський медичний інститут». Луцьк, 2022.
105 с.**

Навчальний посібник «Хірургія. Алгоритми практичних навичок» відповідає навчальним планам і програмам освітньої дисципліни. В посібнику наведені практичні навички у вигляді алгоритмів відповідно до сучасних вимог, стандартів та клінічних протоколів МОЗ України.

Рекомендовано здобувачам вищої та фахової передвищої освіти за спеціальністю 223 Медсестринство.

УДК 616-089(075.8)

X 49

**Загорулько В.М. Калинчук С.В.,
Васюхник О.А., Держай В.А., 2022**

Навчальне видання

**Василь Загорулько, Сергій Калинчук,
Ольга Васюхник, Володимир Держай**

ХІРУРГІЯ
АЛГОРИТМИ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК

Навчальний посібник

Редактор та коректор О. А Васюхник

Технічний редактор Т.В. Холодюк

Редакція, видавець і виготовлювач –

КЗВО «Волинський медичний інститут»

(м. Луцьк, вул. Лесі Українки, 2, тел. (0332) 72-36-55).

ЗМІСТ

1.	Практична навичка «Обробка рук методом С – 4»	7
2.	Практична навичка «Обробка рук стериліумом»	9
3.	Практична навичка «Надягнути стерильний халат на себе»	11
4.	Практична навичка «Надягнути стерильний халат на себе і хурурга»	13
5.	Практична навичка «Зупинка артеріальної кровотечі у нижній третині плеча»	15
6.	Практична навичка «Зупинка артеріальної кровотечі у верхній третині плеча»	17
7.	Практична навичка «Накладання джгута – закрутки»	18
8.	Практична навичка «Накладання джгута – закрутки (типу САТ)»	20
9.	Практична навичка «Здійснення пальцевого притискання артеріальних судин»	22
10.	Практична навичка «Проведення перев'язки судини в рані»	24
11.	Практична навичка «Провести місцеву анестезію за методом Вишневського»	25
12.	Практична навичка «Провести провідникову анестезію за методом Лукашевича-Оберста»	27

13.	Практична навичка «Накладання пов'язки «Шапка Гіпократата»»	29
14.	Практична навичка «Накладання пов'язки «Чепець»»	31
15.	Практична навичка «Накладання пов'язки «Вузечка»»	33
16.	Практична навичка «Накладання пов'язки «Бінокулярна»»	35
17.	Практична навичка «Накладання пов'язки «Дезо»»	37
18.	Практична навичка «Накладання пов'язки «Колосоподібна»»	39
19.	Практична навичка «Накладання пов'язки «Косинка»»	40
20.	Пактична навичка «Накладання пов'язки «Лицарська рукавичка»»	41
21.	Практична навичка «Накладання пов'язки «Рукавичка»»	43
22.	Практична навичка «Накладання пов'язки «Клейова»»	45
23.	Практична навичка «Накладання прашевидної пов'язки»	46
24.	Практична навичка «Накладання пов'язки «Восьмиподібна на стопу»»	47
25.	Практична навичка «Підготувати до роботи стіл сестри-анестезистки»	49

26.	Практична навичка «Визначення груп крові за цоліклонами»	51
27.	Практична навичка «Визначити резус-належність експрес-методом»	53
28.	Практична навичка «Провести пробу на індивідуальну сумісність»	55
29.	Практична навичка «Провести біологічну пробу на муляжі»	57
30.	Практична навичка «Визначити придатність крові у флаконі»	59
31.	Практична навичка «Скласти набір інструментів для венесекції»	60
32.	Практична навичка «Скласти набір інструментів для первинного хірургічного оброблення ран»	61
33.	Практична навичка «Скласти набір інструментів для трепанації черепа»	62
34.	Практична навичка «Скласти набір інструментів для операцій на кінцівках»	64
35.	Практична навичка «Скласти набір інструментів для скелетного витяжіння»	66
36.	Практична навичка «Скласти набір інструментів для розтину гнійника»	68
37.	Практична навичка «Скласти набір інструментів для ампутації кінцівок»	69

38.	Практична навичка «Скласти набір інструментів для трахеостомії»	70
39.	Практична навичка «Підготувати набір інструментів для типових операцій на органах черевної порожнини»	71
40.	Практична навичка «Відібрати загальний інструментарій та розкласти їх по групах»	73
41.	Практична навичка «Зняття вузлових швів»	75
42.	Практична навичка «Накладання вузлових швів»	76
43.	Практична навичка «Надання першої допомоги в разі поранення вен шиї»	79
44.	Практична навичка «Надання першої допомоги в разі поранення сонної артерії (за методом Мікуліча)»	81
45.	Практична навичка «Надання першої допомоги в разі поранення вен передпліччя»	83
46.	Практична навичка «Надання першої допомоги у випадку електротравми»	84
47.	Практична навичка «Проведення первинної хірургічної обробки рани (на фантомі)»	86
48.	Практична навичка «Надання допомоги в разі удару головою»	87
49.	Практична навичка «Надання допомоги в разі опіку стравоходу»	88

50.	Практична навичка «Надання допомоги в разі клапанного пневмотораксу»	89
51.	Практична навичка «Надання допомоги в разі відкритого пневмотораксу»	90
52.	Практична навичка «Накладання гіпсової лонгети»	92
53.	Практична навичка «Надання допомоги у випадку розтягнення зв'язок суглобів»	93
54.	Практична навичка «Надання допомоги в разі перелому ключиці»	94
55.	Практична навичка «Надання допомоги в разі термічних опіків»	96
56.	Практична навичка «Надання допомоги в разі переломів кінцівок різної локалізації»	99
57.	Практична навичка «Надання допомоги в разі перелому стегна»	101
58.	Практична навичка «Надання допомоги в разі рани ліктьового суглоба»	102
59.	Практична навичка «Підготувати до роботи стіл перев'язувальної медичної сестри»	103
60.	Використані джерела	105

Практична навичка «Обробка рук методом С – 4»

Виконується згідно чинних наказів МОЗ України.

Мета: оволодіти методикою проведення хірургічної антисептики рук.

Місце проведення: передопераційна.

Забезпечення процедури

1. Дистильована вода,
2. 33% пергідроль,
3. 100% мурашина кислота,
4. Банка об'ємом 1л.,
5. Мірний посуд,
6. Стерильний таз,
7. Миючий розчин в дозаторній установці,
8. Бікси із стерильними рушниками, масками, серветками.

Алгоритм виконання

Підготовка розчину до роботи:

1. Обережно налийте в скляну банку 171мл 33% перекису водню і додайте 69мл 100% мурашиної кислоти.
2. Долийте дистильованої води до 1л (760 мл води + 240 мл суміші).
3. Закрийте банку та енергійно перемішайте.
4. Банку з сумішшю поставте в холодильник (або в холодну воду) на 1год.
5. Приготовлену суміш розбавте дистильованою водою, дотримуючись вимог техніки безпеки в об'ємі до 10л (9л води +1л суміші).
6. Готовий розчин перелийте до стерильного тазу (протріть стерильними серветками змоченими 96% спиртом).

NB! Розчин потрібно використати протягом 1 доби.

В 5 л розчину можуть провести хірургічну антисептику у 5 осіб.

Підготовка медпрацівника:

1. Коротко підстригти нігті.
2. Зняти обручки, браслети, персні.
3. Прийняти гігієнічний душ .
4. Надягнути операційну білизну.
5. У передопераційній надягнути фартух і бахіли.
6. Надіти стерильну шапочку і маску.
7. Помийте руки під проточною водою з милом протягом 1–2 хв.
8. Висушіть стерильним рушником.
9. Обробіть руки розчином С-4 протягом 1 хв до верхньої третини передпліччя.
10. Висушіть руки стерильним рушником.
11. З цього часу руки (від ліктів) тримаємо піднятими догори, слідкуємо, щоб випадково не торкнутися нестерильних предметів, не робити зайвих рухів.

Практична навичка «Обробка рук стериліумом»

Виконується згідно чинних наказів МОЗ України.

Мета: оволодіти методикою проведення хірургічної антисептики рук.

Місце проведення: передопераційна.

Забезпечення процедури:

1. Мило в дозаторній установці.
2. Розчин стериліуму.
3. Бікси зі стерильними рушниками, масками, серветками.

Алгоритм виконання

1. Коротко підстригти нігті.
2. Зняти обручку, браслети, персні.
3. Прийняти гігієнічний душ.
4. Надягнути операційну білизну.
5. У передопераційній надягнути фартух і бахіли.
6. Надіти стерильну шапочку і маску.
7. Помийте руки під проточною водою з милом протягом 1 – 2 хвилин .
8. Висушіть руки стерильною серветкою .
9. На долоні рук нанести 10 мл стериліуму і втирати в суху шкіру рук та передпліч включно з ліктьовими суглобами протягом 5 хв.
10. Другою порцією антисептика обробити руки до середини передпліччя.
11. Третьою - тільки обробити кисті рук з дотриманням техніки:
 - 1) терти долоня об долоню, зовнішню сторону долонь спочатку правою рукою, а потім лівою,
 - 2) схрестивши пальці однієї руки з іншою, терти між пальцями,

- 3) далі однією рукою накривають іншу руку «замком» і необхідно терти в п'ясто-фаланговій зоні, спочатку однієї руки, а потім іншої,
- 4) енергійно терти круговими рухами великі пальці обох рук,
- 5) кінчиками пальців правої руки терти долоню лівої руки і навпаки.

NB! При проведенні антисептики рук враховувати наявність «критичних» ділянок рук, які недостатньо змочуються засобом: великі пальці, кінчики пальців, міжпальцеві зони, нігті, білянігтьові валики та піднігтьові зони. Останню порцію антисептика втираємо до повного висихання.

Практична навичка «Надягнути стерильний халат на себе»

Виконується згідно чинних наказів МОЗ України.

Мета: оволодіти методикою одягання стерильного халату на себе.

Місце проведення: операційна.

Забезпечення процедури:

1. Підписаний бікс з стерильними халатами,
2. Підписаний бікс із стерильними масками, або одноразовий стерильний халат, одноразові маски, одноразові шапочки.
3. Обладнання для обробки рук: настінні ліктьові дозатори з рідким милом, спиртовим антисептиком та засобом по догляду за шкірою рук, паперові рушники (серветки).
4. Підписане педальне відро для використаних паперових рушників.
5. Стерильні медичні гумові рукавички, стерильний корнцанг, стерильний пінцет, стерильна ємність з антисептиком.

Алгоритм виконання:

1. Одягнути операційну білизну, шапочку, маску.
2. Провести хірургічну обробку рук одним з методів згідно чинних наказів МОЗ України.
3. Перевірити дату стерилізації, надписи на біксах.
4. Відкрити стерильний бікс за допомогою педалі підставки для біксів.
5. Візуально перевірити індикатор стерильності, шляхом порівняння з еталоном стерильності, якщо він відповідає еталону – бікс стерильний.
6. Вийняти із підписаного стерильного бікса стерильний халат, тримаючи його на витягнутих руках, розгорнути по довжині, взявши його за верхні частини комірця не торкаючись навколишніх предметів.

7. Одягнути халат на обидві руки водночас, підняти руки вгору.
8. Закріпити зав'язки рукавів таким чином:
 - захопити нижню зав'язку пальцем лівої руки, верхню – пальцем правої руки, обвести навколо лівого зап'ястка, заправити під манжети рукавів;
 - так само закріпити зав'язку на правій руці.
9. Пояс халату розгорнути на рівні талії перед собою, не торкаючись поясом халату.
10. Подати кінці поясу молодшій м/с, щоб зав'язати ззаду, а також зав'язати стрічки коміра.
11. Молодша медична сестра, яка знаходиться позаду операційної м/с, поправляє зав'язки халату на спині.
12. На сухі руки одягнути стерильні медичні гумові рукавички.
13. Змити тальк з рукавичок за допомогою серветки з 96% розчином спирту.

Практична навичка «Надягнути стерильний халат на себе і хірурга»

Виконується згідно чинних наказів МОЗ України.

Мета: оволодіти методикою одягання стерильного халату на себе і хірурга.

Місце проведення: операційна.

Забезпечення процедури:

1. Підписаний бікс з стерильними халатами.
2. Підписаний бікс із стерильними масками, або одноразовий стерильний халат, одноразові маски, одноразові шапочки.
3. Обладнання для обробки рук: настінні ліктьові дозатори з рідким милом, спиртовим антисептиком та засобом по догляду за шкірою рук, паперові рушники (серветки).
4. Підписане педальне відро для використаних паперових рушників.
5. Стерильні медичні гумові рукавички, стерильний корнцанг, стерильний пінцет, стерильна ємність з антисептиком.

Алгоритм виконання:

Операційна медична сестра одягнена в стерильний халат та стерильні рукавички.

Хірург одягнутий в операційну білизну, шапочку, маску.

Хірург проводить хірургічну обробку рук одним з методів згідно чинних наказів МОЗ України.

1. Операційна медична сестра дістає стерильний халат, тримаючи його на витягнутих руках зовнішньою стороною до себе.
2. Розгортає по довжині, взявши його за верхні частини комірця не торкаючись навколишніх предметів і подає хірургу, щоб він міг ввести в рукава одночасно обидві руки.

3. Закріпити зав'язки рукавів .
4. Хірург подає пояс халату молодшій м/с, так щоб не торкатися руками.
5. Надягнути хірургу стерильні медичні гумові рукавички. Рукавички в ділянці верхнього краю розтягнути тримаючи долонною стороною до хірурга, доки він не введе руку,
6. Подати серветки з 96% розчином спирту, для змиття тальку з рукавичок .
7. Руки тримають на рівні грудної клітки, не опускаючи нижче.

NB! Всі етапи проводять так, щоб не порушити стерильність халату, рукавичок.

Практична навичка «Зупинка артеріальної кровотечі у нижній третині плеча»

Виконується згідно чинних наказів МОЗ України.

Мета: оволодіти методикою зупинки артеріальної кровотечі.

Місце проведення: на місці пригоди.

Покази: наявність артеріальної кровотечі.

Забезпечення процедури:

1. Кровоспинний джгут Есмарха.
2. Рушник.
3. Олівець, папір.
4. Стерильні серветки.
5. Ножиці.
6. Шини транспортні, бинти.
7. Антисептик.
8. Знеболювальні засоби, шприци .

Алгоритм виконання:

1. Одягнути стерильні рукавички.
2. Повідомити пацієнта про хід маніпуляції та отримати згоду на її проведення.
3. Пацієнту надати положення сидячи або лежачи (залежно від його загального стану).
4. Кінцівці надати підвищеного положення.
5. Провести пальцеве притиснення артерії вище від місця ушкодження .
6. Ділянку, на яку накладають джгут, обгорнути рушником.
7. Джгут взяти двома руками і перед накладанням максимально розтягнути, зробити перший тур з силою, достатньою для зупинки кровотечі.
8. Наступні оберти джгута роблять без натягування, кінці притримують рукою.
9. Кожний наступний тур перекриває попередній на 1/2 або 2/3 його ширини.

Джгут не накладають на ділянки середньої третини плеча і стегна (місця поверхневого розміщення нервів).

10. Вільні кінці джгута зав'язати або закріпити гачками.
11. Зробити відмітку про час накладання джгута на аркуші паперу, який вкласти під джгут.
12. В/м ввести знеболювальні засоби .
13. На ділянку рани накласти асептичну пов'язку .
14. Виконати іммобілізацію кінцівки стандартною транспортною шиною або пов'язкою.

Ознаками правильності накладання джгута є припинення кровотечі, зникнення пульсу нижче від місця накладання джгута, побіління кінцівки.

Пацієнта транспортувати в положенні лежачи в хірургічний стаціонар у супроводі медичного працівника.

Під час транспортування стежити за кольором шкірних покривів, пульсом, АТ.

Практична навичка «Зупинка артеріальної кровотечі у верхній третині плеча»

Виконується згідно наказів МОЗ України.

Мета: оволодіти методикою зупинки артеріальної кровотечі.

Місце проведення: місце пригоди.

Покази: артеріальна кровотеча.

Забезпечення процедури:

1. Бинти.
2. Кровоспинний джгут Есмарха.
3. Олівець, папір.
4. Ножиці.
5. Шини транспортні.
6. Антисептик.
7. Знеболювальні засоби, шприци .

Алгоритм виконання:

1. Стати біля пацієнта з протилежного від кровотечі боку.
2. В пахову ділянку на боці кровотечі покласти марлевий валик.
3. Розтягуючи джгут посередині, прикласти його до валика і провести спереду і ззаду грудної клітки до здорової пахової ділянки з силою достатньою для зупинки кровотечі та зникнення пульсації артерій на периферії кінцівки.
4. Джгут перехрестити, обвести через надпліччя ураженої сторони до підпахвинної ділянки протилежної сторони.
5. Оцінити правильність накладання джгута.
6. Записати на листку дату і точний час накладання джгута і зафіксувати записку під джгут.
7. В/м ввести знеболювальні засоби.

Ознаками правильності накладання джгута є припинення кровотечі, зникнення пульсу нижче від місця накладання джгута, побіління кінцівки.

Практична навичка «Накладання джгута – закрутки»
Виконується згідно наказів МОЗ України.

Мета: оволодіти методикою зупинки артеріальної кровотечі.

Місце проведення: місце пригоди.

Покази: артеріальна кровотеча.

Забезпечення процедури:

1. Косинка, рушник.
2. Олівець, папір.
3. Стерильні серветки.
4. Ножичі.
5. Транспортні шини.
6. Бинти.
7. Дерев'яна паличка.
8. Шприци, знеболювальні засоби.

Алгоритм виконання:

1. Надіти стерильні рукавички.
2. Повідомити пацієнта про хід маніпуляції й отримати згоду на її проведення.
3. Пацієнту надати положення сидячи або лежачи.
4. Кінцівці надати підвищеного положення.
5. Провести пальцеве притиснення артерії.
6. Ділянку, на яку накладають джгут, обгорнути рушником.
7. Взяти шматок бинта або тканини, скласти її у вигляді смужки, вільно охопити кінцівку вище від рани і зав'язати.
8. В утворене кільце вставити дерев'яну паличку і скручувати нею смужку до зникнення пульсу нижче від рани.
9. Дерев'яну паличку-закрутку закріпити до кінцівки бинтом так, щоб вона не розкручувалася.
10. Перевірити правильність накладання джгута-закрутки.

11. Внутрішньом'язово ввести знеболювальні засоби.
12. Зробити відмітку про час накладання джгута-закрутки.
13. На ділянку рани накласти асептичну пов'язку.
14. Виконати іммобілізацію косинкою або пов'язкою.
15. Пацієнта транспортувати у положенні лежачи на ношах в хірургічний стаціонар для остаточного спинення кровотечі.
16. Стежити за кольором шкіри, пульсом, АТ.

Практична навичка «Накладання джгута – закрутки (типу САТ)»

Виконується згідно наказів МОЗ України.

Мета: оволодіти методикою зупинки артеріальної кровотечі.

Місце проведення: місце пригоди.

Покази: артеріальна кровотеча.

Забезпечення процедури:

1. Турнікет.
2. Косинка.
3. Рушник.
4. Папір, олівець.
5. Стерильні серветки.
6. Транспортні шини.
7. Шприци, знеболювальні засоби.

Алгоритм виконання:

1. Надіти стерильні рукавички.
2. Повідомити пацієнта про хід маніпуляції й отримати згоду на її проведення.
3. Пацієнту надати положення сидячи або лежачи.
4. Кінцівці надати підвищеного положення.
5. Провести пальцеве притиснення артерії.
6. Ділянку, на яку накладають джгут, обгорнути рушником.
7. Затягнути стропу з липучкою одним різким рухом.
8. Закрутити вороток у 2,5-3 оберти.
9. Зафіксувати липучку по всій довжині, до пластикової платформи з воротком і фіксаторами.
10. Зафіксувати вороток.
11. Продовжити намотувати стропу з липучкою поверх затягнутого і фіксованого воротка. Це необхідно для запобігання зачеплень вільного краю стрічки за

навколишні предмети і ослаблення або мимовільного зняття турнікета.

12. Перевірити правильність накладання турнікету.
13. Внутрішньом'язово ввести знеболювальні засоби.
14. Зробити відмітку про час накладання джгута-закрутки.
15. На ділянку рани накласти асептичну пов'язку.
16. Виконати іммобілізацію кінцівки.
15. Пацієнта транспортувати у положенні лежачи на ношах в хірургічний стаціонар для остаточного спинення кровотечі.
16. Стежити за кольором шкіри, пульсом, АТ.

Практична навичка «Здійснення пальцевого притискання артеріальних судин»

Виконується згідно наказів МОЗ України.

Мета: оволодіти методикою зупинки артеріальної кровотечі.

Місце проведення: місце пригоди.

Покази: наявність артеріальної кровотечі.

Забезпечення процедури:

1. Стерильні рукавички.

Алгоритм виконання:

1. Надіти індивідуальні засоби захисту.
2. Поясніть пацієнту хід маніпуляції, необхідність її виконання, отримайте згоду на її проведення. Заспокойте пацієнта.
3. Здійснити притискання артерії в таких точках:
 - 1) скроневу - у скроневій ямці до скроневої кістки;
 - 2) лицеву - до кута нижче щелепи, притиснення здійснюється чотирма пальцями;
 - 3) сонну - до сонного горбка VI шийного хребця; для цього ви повинні встати позаду потерпілого, обхопити його шию в середній третині так, щоб великий палець розміщувався на ній ззаду, а чотири інших пальці - спереду; притиснути артерію до хребця;
 - 4) підключичну – по середині надключичної ділянки до I ребра;
 - 5) підпахвинну - до головки плечової кістки; для цього потрібно в пахову ділянку завести тугий валик або кулак здорової руки потерпілого; руку з боку ушкодження опустити і щільно фіксувати до тулуба;

- 6) плечову – до плечової кістки в середній третині внутрішнього краю двоголового м'яза;
- 7) черевну аорту - до хребта; кулаком, використовуючи всю масу вашого тіла (для цього руки мають бути випрямлені), натиснути нижче 5-6 см від пупка;
- 8) стегнову - до горизонтальної гілки лобкової кістки; для цього кулаком натискати в ділянку пахової складки, використовуючи масу вашого тіла (руки мають бути випрямлені).

Практична навичка «Проведення перев'язки судини в рані»

Виконується згідно наказів МОЗ України.

Мета: оволодіти методикою зупинки артеріальної кровотечі.

Місце проведення: маніпуляційна.

Покази: артеріальна кровотеча.

Забезпечення процедури:

1. Стерильні рукавички.
2. Пінцети -2шт.
3. Затискач Більрота -1шт.
4. Ножиці – 1шт.
5. Шовний матеріал.
6. Лерев'язувальний матеріал.
7. Стерильні лотки-2 шт.
8. Розчин йодонату.
9. Корнцанг.

Алгоритм виконання:

1. Вимити руки, одягнути маску, провести гігієнічну обробку рук, одягнути стерильні рукавички.
2. За допомогою корнцангу зібрати у лоток необхідний інструментарій і матеріал.
3. Пацієнту надати зручне положення.
4. Обробити шкіру навколо рани розчином йодонату двічі.
5. За допомогою другого пінцету з серветкою висунути рану і притиснути серветку до пошкодженої судини.
6. У другу руку взяти кровоспинний затискач.
7. Одночасно, прибираючи пінцет з серветкою, накладати затискач на пошкоджену судину.
8. Відрізати лігатуру довжиною 30-40см, обвести наколо носика затискача і зав'язати на 3 вузли.
9. Зняти затискач.
10. Обережно відрізати нитку біля вузла.
11. Просушити рану і переконатися, що кровотеча зупинилась. В залежності від травми накладають асептичну пов'язку або шви.

Практична навичка «Провести місцеву анестезію за методом Вишневського»

Виконується згідно чинних наказів МОЗ України.

Мета: оволодіти методикою проведення місцевої анестезії за методом Вишневського.

Місце проведення: операційний блок.

Покази: визначає лікар.

Забезпечення процедури:

1. Лікарські засоби: розчин новокаїну 0,25%-0,5%.
2. Шприци одноразові 10-20 мл.
3. Стерильні голки різної довжини.
4. Цапки.
5. Корнцанг.
6. Пінцет хірургічний-2 шт.
7. Антисептик для обробки рук та операційного поля.

Алгоритм виконання:

1. Психологічно підготувати пацієнта до процедури.
2. Пояснити пацієнту хід проведення та сутність майбутньої процедури.
3. Отримати згоду в пацієнта.
4. Надати пацієнту зручного положення.
5. Провести гігієнічну обробку рук, одягнути маску.
6. Провести хірургічну антисептику рук.
7. Одягнути стерильний халат, стерильні медичні рукавички.
8. Провести обробку операційного поля за методикою Гроссіха-Філончикова.
9. В шприц набирати новокаїн і тонкою голкою інфільтрувати шкіру до утворення «лимонної шкірочки», по краю створеного інфільтрату провести наступну ін'єкцію.

10. Змінити голку на довшу й інфільтрувати розчином новокаїну підшкірно-жирову клітковину.
11. Хірург проводить оперативне втручання під місцевою анестезією.
12. Після використання провести дезінфекцію, передстерилізаційну обробку та стерилізацію використаного інструментарію.
13. Провести дезінфекцію виробів медичного призначення, засобів індивідуального захисту.

Практична навичка «Провести провідникову анестезію за методом Лукашевича—Оберста»

Виконується згідно чинних наказів МОЗ України.

Мета: оволодіти методикою проведення провідникової анестезії за методом Лукашевича—Оберста.

Місце проведення: перев'язувальний кабінет.

Забезпечення процедури:

1. Стерильні лотки.
2. Цапки для утримання білизни – 2 шт.
3. Корнцанги-2 шт.
4. Скальпель-1шт.
5. Пінцет хірургічний – 1 шт.
6. Затискачі Більрота- 2шт.
7. Затискач по типу « москіт»- 1 шт.
8. Ножиці - 1шт.
9. Ложечка Фолькмана -1 шт.
10. Кусачки Люєра -1шт.
11. Імпровізований джгут.
12. Лікарські засоби: новокаїн 0,5%, лідокаїн 2 %.
13. Шприци одноразові 5-10мл.

Алгоритм виконання:

1. Психологічно підготувати пацієнта до процедури.
2. Пояснити пацієнту хід проведення та сутність майбутньої процедури.
3. Отримати згоду в пацієнта.
4. Надати пацієнту зручного положення.
5. Провести гігієнічну обробку рук.
6. Одягнути маску.
7. Провести гігієнічну антисептику рук.
8. Одягнути стерильні медичні рукавички.
9. Необхідний стерильний інструментарій викласти на стерильний лоток.

10. На основу пальця, на якому проводиться операція, накласти гумовий джгут або джгут зі смужки марлі.
12. Обробити шкіру пальця: за допомогою пінцету та серветки змоченої йодонатом.
13. Обмежити палець стерильною білизною.
14. Обробити операційне поле повторно.
15. Дистальніше джгута, у бічні поверхні пальця біля його основи ввести по 2-3 мл 1-2% р-ну новокаїну з кожного боку. Під час ін'єкції голку поступово просувати вглиб до кістки, вводячи невелику кількість анестетика.
16. Обробити операційне поле повторно. Через 2-3 хв можна починати операцію.

Після використання провести дезінфекцію, передстерилізаційну обробку та стерилізацію використаного інструментарію.

Провести дезінфекцію виробів медичного призначення, засобів індивідуального захисту.

Запис про виконану маніпуляцію проводиться в історії хвороби.(форма 003-4/0).

Практична навичка «Накладання пов'язки «Шапка Гіпократа»»

Виконується згідно чинних наказів МОЗ України

Мета: оволодіти методикою накладання пов'язки.

Місце проведення: операційна, перев'язувальна, палата.

Покази: закриття післяопераційної рани голови. згідно призначень лікаря.

Протипокази: визначає лікар

Забезпечення процедури:

1. Марлевий бинт нестерильний (5*10см)2шт.
2. Ножиці.
3. Ниркоподібний лоток.
4. Нестерильні гумові медичні рукавички.
5. Підписані ємкості з кришками для дезінфекції використаних масок, рукавичок.
6. Підписані ємкості з кришками для дезінфекції використаного інструментарію.
7. Дез.розчини відповідної концентрації.
8. Обладнання для обробки рук (настінні дозатори з рідким милом, спиртовим антисептиком, пом'якшувальним засобом по догляду за шкірою рук, одноразові паперові рушники, ємність для відходів групи А.).
9. Інформування та отримання згоди пацієнта.

Алгоритм виконання

1. Поясніть пацієнту зміст маніпуляції.
2. Посадіть пацієнта обличчям до себе.
3. Зробіть два фіксуючі тури навколо голови.
4. Інший бинт направляйте спереду та назад по поверхні голови,одночасно закріплюючи тури іншим бинтом.
5. Ці прийоми повторюють до тих пір, поки повністю не буде закрито склепіння черепа.

6. Зафіксувати пов'язку можна розрізавши вільний кінець бинта і обв'язавши їм навколо голови.
7. Дайте пораду пацієнту про його наступну тактику при даному виді пов'язки. Запис про виконану маніпуляцію проводиться в листку призначень (форма 003-4/0).

Практична навичка «Накладання пов'язки «Чепець»»
Виконується згідно чинних наказів МОЗ України.

Мета: оволодіти методикою накладання пов'язки.

Місце проведення: операційна, перев'язувальна, палата.

Покази: закриття післяопераційної рани голови. згідно призначень лікаря.

Протипокази: визначає лікар

Забезпечення процедури:

1. Марлевий бинт нестерильний 5*10см).
2. Марлева смужка завдовжки 60-80 см.
3. Ножиці.
4. Ниркоподібний лоток.
5. Нестерильні гумові медичні рукавички.
6. Підписані ємкості з кришками для дезінфекції використаних масок, рукавичок.
7. Підписані ємкості з кришками для дезінфекції використаного інструментарію.
8. Дез.розчини відповідної концентрації.
9. Обладнання для обробки рук (настінні дозатори з рідким милом, спиртовим антисептиком, пом'якшувальним засобом по догляду за шкірою рук, одноразові паперові рушники, ємність для відходів групи А.).
10. Інформування та отримання згоди пацієнта.

Алгоритм виконання

1. Бинт розкочуйте зліва направо спинкою по поверхні, яку бинтуєте, не відриваючи рук від неї і не розтягуючи бинт в повітрі (без зморшок).
2. Смужку довжиною 60–80 см покладіть, притискаючи серединою на ділянку тім'я, кінці опустіть, заводячи перед вухами по щоках униз. (Ці кінці утримує пацієнт або помічник медсестри.).

3. Накладіть перший горизонтальний тур навколо голови.
4. Після накладання двох колових турів бинт обертайте навколо зав'язки і ведіть скісно перекриваючи потилицю, далі обертайте з другого боку навколо зав'язки і перекривайте, у ділянці лоба.
5. Повторюючи названі вище ходи, закривайте пов'язкою все склепіння черепа.
6. Пов'язку закінчуйте, зв'язуючи кінець бинта з вертикальною зав'язкою-стрічкою, а кінці останньої зав'язують під підборіддям.
7. Після закінчення бинтування перевірте правильність пов'язки, щоб вона добре закривала пошкоджені ділянки голови і водночас не спричиняла порушення кровообігу.
8. Дайте пораду пацієнту.
9. Зробіть відмітку в журналі перев'язок.

Запис про виконану маніпуляцію проводиться в листку призначень (форма 003-4/0).

Практична навичка «Накладання пов'язки «Вузечка»»
Виконується згідно чинних наказів МОЗ України.

Мета: оволодіти методикою накладання пов'язки.

Місце проведення: перев'язувальна, палата.

Покази: іммобілізація верхньої щелепи.

Протипокази: визначає лікар.

Забезпечення процедури:

1. Марлевий бинт нестерильний (15 см).
2. Ножиці.
3. Ниркоподібний лоток.
4. Нестерильні гумові медичні рукавички.
5. Підписані ємкості з кришками для дезінфекції використаних масок, рукавичок.
6. Підписані ємкості з кришками для дезінфекції використаного інструментарію.
7. Дез.розчини відповідної концентрації.
8. Обладнання для обробки рук (настінні дозатори з рідким милом, спиртовим антисептиком, пом'якшувальним засобом по догляду за шкірою рук, одноразові паперові рушники, ємність для відходів групи А.).
9. Інформування та отримання згоди пацієнта .

Алгоритм виконання

1. Головку бинта тримайте в правій руці, початок бинта в лівій.
2. Бинт розкочуйте зліва направо, спинкою по поверхні, яку бинтуєте, не відриваючи рук від неї і не розтягуючи бинт у повітрі.
3. Зробіть два колових тура бинта навколо голови на рівні лоба, потім у ділянці потилиці бинт ведіть скісно на бокову поверхню шиї і під нижню щелепу, охопіть її і далі бинт спрямовуйте вертикально вгору через щоку,

перед вушною раковиною, на середину потиличної ділянки і по протилежному боці голови знову на підборіддя.

4. Зробіть декілька вертикальних турів, після чого бинт ведіть з-під підборіддя по другій стороні шиї скісно на потилицю і далі коловими турами закріпіть попередні.
5. Для кращої іммобілізації щелепи повторіть вертикальні і горизонтальні тури в указаному порядку.
6. По закінченню бинтування кінець бинта розріжте ножицями вздовж бинта. Обидва кінці перехрещуйте і зав'яжіть навколо голови.
7. Правильність пов'язки перевірте досягненням достатньої іммобілізації нижньої щелепи.
8. Постраждалого транспоруйте в відділення щелепно-лицевої хірургії.
9. Запис про виконану маніпуляцію проводиться в листку призначень (форма 003-4/0).

Практична навичка «Накладання пов'язки «Бінокулярна»»

Виконується згідно чинних наказів МОЗ України.

Мета: оволодіти методикою накладання пов'язки.

Місце проведення: перев'язувальна, палата.

Покази: закриття післяопераційної рани на очах.

Протипокази: визначає лікар.

Забезпечення процедури:

1. Марлевий бинт нестерильний (10см).
2. Ножиці.
3. Ниркоподібний лоток.
4. Нестерильні гумові медичні рукавички.
5. Підписані ємкості з кришками для дезінфекції використаних масок, рукавичок.
6. Підписані ємкості з кришками для дезінфекції використаного інструментарію.
7. Дез.розчини відповідної концентрації.
8. Обладнання для обробки рук (настінні дозатори з рідким милом, спиртовим антисептиком, пом'якшувальним засобом по догляду за шкірою рук, одноразові паперові рушники, ємність для відходів групи А.).
9. Інформування та отримання згоди пацієнта.

Алгоритм виконання

1. Зробіть два фіксуючі тури навколо голови.
2. Третім туром опустіться під правим вухом(прикривши око стерильною серветкою) прикрийте око вийшовши в ділянці лоба проведіть далі бинт зробіть так само два тури.
3. Потім в ділянці лоба опустіться на ліве око(попередньо прикривши його стерильною серветкою) пройдіть під

лівим вухом і в ділянці потилиці поверніть бинт навколо голови зробіть два фіксуючих тури.

4. Розріжте бинт ,зафіксуйте пов'язку на вузлик.
5. Запис про виконану маніпуляцію проводиться в листку призначень(форма 003-4/0).

Практична навичка «Накладання пов'язки «Дезо»»
Виконується згідно чинних наказів МОЗ України.

Мета: оволодіти методикою накладання пов'язки.

Місце проведення: операційна, перев'язувальна, палата, місце пригоди.

Покази: іммобілізація верхньої кінцівки.

Протипокази: визначає лікар.

Забезпечення процедури:

1. Марлевий бинт нестерильний (15см).
2. Ножиці.
3. Ниркоподібний лоток.
4. Нестерильні гумові медичні рукавички.
5. Підписані ємкості з кришками для дезінфекції використаних масок, рукавичок.
6. Підписані ємкості з кришками для дезінфекції використаного інструментарію.
7. Дез.розчини відповідної концентрації.
8. Обладнання для обробки рук (настінні дозатори з рідким милом, спиртовим антисептиком, пом'якшувальним засобом по догляду за шкірою рук, одноразові паперові рушники, ємність для відходів групи А.).
9. Інформування та отримання згоди пацієнта.

Алгоритм виконання

1. Стати обличчям до пацієнта.
2. Головку бинта тримаючи у правій руці, початок – в лівій, або навпаки – в залежності від накладання на ліву або праву руку (бинтування проводиться у напрямку протилежної руки).
3. Бинт розкочуйте спинкою по поверхні, яку бинтуєте, не відриваючи рук від неї і не розтягуючи бинт в повітрі (без зморшок).

4. Попередньо під пахвинну ділянку вкладають ватно-марлевий валик.
5. Пов'язку починайте циркулярними турами бинта по передній поверхні тулуба.
6. При накладанні пов'язки на ліву кінцівку тури бинта ведіть проти руху годинникової стрілки, а при накладанні на праву руку – за годинниковою стрілкою.
7. Двома коловими турами фіксуйте плече до тулуба, потім бинт ведіть з під пахви (на здоровій стороні).
8. Запис про виконану маніпуляцію проводиться в листку призначень(форма 003-4/0).

Практична навичка «Накладання пов'язки «Колосоподібна»»

Виконується згідно чинних наказів МОЗ України.

Мета: оволодіти методикою накладання пов'язки.

Місце проведення: операційна, перев'язувальна, палата.

Покази: рани та опіки передпліччя.

Протипокази: визначає лікар.

Забезпечення процедури:

1. Марлевий бинт нестерильний (15см).
2. Ножиці.
3. Ниркоподібний лоток.
4. Нестерильні гумові медичні рукавички.
5. Підписані ємкості з кришками для дезінфекції використаних масок, рукавичок.
6. Підписані ємкості з кришками для дезінфекції використаного інструментарію.
7. Дез.розчини відповідної концентрації.
8. Обладнання для обробки рук (настінні дозатори з рідким милом, спиртовим антисептиком, пом'якшувальним засобом по догляду за шкірою рук, одноразові паперові рушники, ємність для відходів групи А.).
9. Інформування та отримання згоди пацієнта.

Алгоритм виконання

1. Пов'язку починаємо двома фіксу вальними турами в ділянці променево-зап'ясткового суглоба.
2. Далі один тур направляємо косо вперед по передпліччю обмотавши його.
3. Далі косо повертаємось назад обмотавши передпліччя.
4. Так ми чередуємо тури бинта,домотавши до ліктьового суглобу.
5. Розрізаємо бинт та фіксуєм на вузлик.
6. Запис про виконану маніпуляцію проводиться в листку призначень(форма 003-4/0).

Практична навичка «Накладання пов'язки «Косинка»»

Виконується згідно чинних наказів МОЗ України.

Мета: оволодіти методикою накладання пов'язки.

Місце проведення: перев'язувальна, палата.

Покази: іммобілізація верхньої кінцівки.

Протипокази: визначає лікар.

Забезпечення процедури:

1. Косинка.
2. Шпилька.
3. Ниркоподібний лоток.
4. Нестерильні гумові медичні рукавички.
5. Підписані ємкості з кришками для дезінфекції використаних масок, рукавичок.
6. Підписані ємкості з кришками для дезінфекції використаного інструментарію.
7. Дез.розчини відповідної концентрації.
8. Обладнання для обробки рук (настінні дозатори з рідким милом, спиртовим антисептиком, пом'якшувальним засобом по догляду за шкірою рук, одноразові паперові рушники, ємність для відходів групи А.).
9. Інформування та отримання згоди пацієнта.

Алгоритм виконання

1. Верхню кінцівку зігніть в лікті під прямим кутом і розмістіть трохи нижче середини хустки, верхівка якої направлена у бік ліктя, а основа розміщується на грудній клітці по осі тіла.
2. Нижнім кутом хустки охопіть передпліччя і піднімайте скісно догори в бік одноіменного плеча.
3. Верхній кут підніміть до протилежного плеча.
4. Перевірте положення руки і обидва кінці зав'яжіть на вузол позаду шії.
5. Верхівкою хустки охопіть лікоть і фіксуйте спереду за допомогою шпильки.
6. Запис про виконану маніпуляцію проводиться в листку призначень (форма 003-4/0).

Пактична навичка «Накладання пов'язки «Лицарська рукавичка»»

Виконується згідно чинних наказів МОЗ України.

Мета: оволодіти методикою накладання пов'язки.

Місце проведення: операційна, перев'язувальна, палата.

Покази: рани та опіки кисті.

Протипокази: визначає лікар.

Забезпечення процедури:

1. Марлевий бинт нестерильний (10см).
2. Ножиці
3. Ниркоподібний лоток
4. Нестерильні гумові медичні рукавички.
5. Підписані ємкості з кришками для дезінфекції використаних масок, рукавичок.
6. Підписані ємкості з кришками для дезінфекції використаного інструментарію.
7. Дез.розчини відповідної концентрації.
8. Обладнання для обробки рук (настінні дозатори з рідким милом, спиртовим антисептиком, пом'якшувальним засобом по догляду за шкірою рук, одноразові паперові рушники, ємність для відходів групи А.).
9. Інформування та отримання згоди пацієнта.

Алгоритм виконання:

1. Зробіть два фіксуючі тури навколо променево-зап'ясткового суглоба.
2. Потім бинт ведемо через тил кисті на великий палець (права рука), робимо два тури обмотуючи палець (кінцева фаланга відкрита) і вертаємось через тил кисті де починали пов'язку.
3. Слідуючий тур починаєм навколо променево-зап'ясткового суглоба ведемо через тил кисті на слідуючий палець.

4. Тури повторюємо на кожний палець так само, доки не замотаємо усі пальці та тил кисті.
5. Закінчуємо пов'язку там де починали.
6. Розрізуєм бинт фіксуєм на вузлик.
7. Запис про виконану маніпуляцію проводиться в листку призначень (форма 003-4/0).

Практична навичка «Накладання пов'язки «Рукавичка»»

Виконується згідно чинних наказів МОЗ України.

Мета: оволодіти методикою накладання пов'язки.

Місце проведення: операційна, перев'язувальна, палата.

Покази: рани та опіки кисті.

Протипокази: визначає лікар.

Забезпечення процедури:

1. Марлевий бинт нестерильний (10см).
2. Ножиці.
3. Ниркоподібний лоток.
4. Нестерильні гумові медичні рукавички.
5. Підписані ємкості з кришками для дезінфекції використаних масок, рукавичок.
6. Підписані ємкості з кришками для дезінфекції використаного інструментарію.
7. Дез.розчини відповідної концентрації.
8. Обладнання для обробки рук (настінні дозатори з рідким милом, спиртовим антисептиком, пом'якшувальним засобом по догляду за шкірою рук, одноразові паперові рушники, ємність для відходів групи А).
9. Інформування та отримання згоди пацієнта.

Алгоритм виконання

1. Зробіть два циркулярні кола навколо променево-зап'ясткового суглоба.
2. На суглобі зробіть перегин бинта на 90^0 .
3. Бинт ведіть по долонній поверхні кисті, огинайте кінчики фаланг пальців і по тильній поверхні кисті, повертаючись до променево-зап'ясткового суглоба.
4. Потім перегинайте бинт, притримуючи його з обох боків у ділянці суглоба пальцями лівої руки, і ведіть у

протилежному напрямку до променево-зап'ясткового суглоба з долонного боку.

5. Зробіть 3-4 поворотні витки.
6. Далі змініть напрям бинтування на 90^0 , закріплюючи поворотні тури спіральними навколо кисті, повертаючись до променево – зап'ясткового суглоба, де накладіть циркулярний тур.
7. Далі перейдіть на нігтьову фалангу I пальця і обертаючи її, поверніться на циркулярний тур навколо променево-зап'ясткового суглоба, з якого знову поверніться на палець, поступово наближаючись до I п'ястко-фалангового суглоба.
8. Закінчіть пов'язку циркулярними фіксуючими турами в ділянці променево-зап'ясткового суглоба.
9. Ножицями вздовж розріжте бинт, потім відріжте надлишок; утворені кінці перехрестіть, обведіть навколо суглоба з обох боків, зав'яжіть між собою, краї відріжте.
10. Запис про виконану маніпуляцію проводиться в листку призначень (форма 003-4/0).

Практична навичка «Накладання пов'язки «Клейова»»
Виконується згідно чинних наказів МОЗ України.

Мета: оволодіти методикою накладання пов'язки.

Місце проведення: операційна, перев'язувальна, палата.

Покази: закриття післяопераційної рани.

Протипокази: визначає лікар.

Забезпечення процедури:

1. Марлевий бинт нестерильний (10см).
2. Ножиці.
3. Ниркоподібний лоток.
4. Нестерильні гумові медичні рукавички.
5. Підписані ємкості з кришками для дезінфекції використаних масок, рукавичок.
6. Підписані ємкості з кришками для дезінфекції використаного інструментарію.
7. Дез.розчини відповідної концентрації.
8. Обладнання для обробки рук (настінні дозатори з рідким милом, спиртовим антисептиком, пом'якшувальним засобом по догляду за шкірою рук, одноразові паперові рушники, ємність для відходів групи А.).
9. Лейкопластир.
10. Інформування та отримання згоди пацієнта.

Алгоритм виконання:

1. Візьміть бинт,складіть його в чотири-шість шарів відріжте бинт так,щоб він закривав післяопераційну рану.
2. Після того як бинт поклали на післяопераційну рану прифіксуйте його лейкопластирем.
3. Дайте рекомендації хворому.
4. Запис про виконану маніпуляцію проводиться в листку призначень(форма 003-4/0).

Практична навичка «Накладання пращевидної пов'язки»

Виконується згідно чинних наказів МОЗ України.

Мета: оволодіти методикою накладання пов'язки.

Місце проведення: операційна, перев'язувальна, палата.

Покази: закриття ран підборіддя та носа.

Протипокази: визначає лікар.

Забезпечення процедури:

1. Марлевий бинт нестерильний (5*10см)
2. Ножиці.
3. Ниркоподібний лоток.
4. Нестерильні гумові медичні рукавички.
5. Підписані ємкості з кришками для дезінфекції використаних масок, рукавичок.
6. Підписані ємкості з кришками для дезінфекції використаного інструментарію.
7. Дез.розчини відповідної концентрації.
8. Обладнання для обробки рук (настінні дозатори з рідким милом, спиртовим антисептиком, пом'якшувальним засобом по догляду за шкірою рук, одноразові паперові рушники, ємність для відходів групи А).
9. Інформування та отримання згоди пацієнта.

Алгоритм виконання

1. Ножицями з двох боків розріжте відрізок бинта надвоє, залишаючи посередині нерозрізану ділянку розміром 7 - 8 см .
2. Нерозрізану ділянку прикладіть до кінчика носа (або підборіддя), кінці перехрестіть і зав'яжіть (верхні ведіть під вушними раковинами і зав'яжіть між собою на задній поверхні шиї; нижні –перед вушними раковинами і зав'яжіть на потилиці) .
3. Запис про виконану маніпуляцію проводиться в листку призначень (форма 003-4/0).

Практична навичка «Накладання пов'язки «Восьмиподібна на стопу»»

Виконується згідно чинних наказів МОЗ України.

Мета: оволодіти методикою накладання пов'язки.

Місце проведення: перев'язувальна, палата.

Покази: розтягнення зв'язок гомілковостопного суглобу.

Протипокази: визначає лікар.

Забезпечення процедури:

1. Марлевий бинт нестерильний (10см).
2. Ножиці.
3. Ниркоподібний лоток.
4. Нестерильні гумові медичні рукавички.
5. Підписані ємкості з кришками для дезінфекції використаних масок, рукавичок.
6. Підписані ємкості з кришками для дезінфекції використаного інструментарію.
7. Дез.розчини відповідної концентрації.
8. Обладнання для обробки рук (настінні дозатори з рідким милом, спиртовим антисептиком, пом'якшувальним засобом по догляду за шкірою рук, одноразові паперові рушники, ємність для відходів групи А.).
9. Інформування та отримання згоди пацієнта.

Алгоритм виконання

1. Станьте обличчям до пацієнта, головку бинта тримаючи в правій руці, початок – в лівій.
2. Бинт розкочуйте зліва направо спинкою по поверхні, яку бинтують, не відриваючи рук від неї і не розтягуючи бинт в повітрі (без зморшок).
3. Зробіть два закріплюючих циркулярних тура навколо середини стопи.

4. Із стопи бинт ведіть косо вгору на протилежний бік нижньої третини гомілки, обійдіть її і продовжуйте бинтувати косо вниз на протилежний бік стопи і навколо неї.
5. Повторіть декілька разів даний етап, закінчуйте укріплення пошкодженого суглоба.
6. Зробіть закріплюючий тур навколо нижньої третини гомілки, зайвий бинт відріжте, розріжте кінець на відстань 10 см, отримані кінчики обведіть навколо нижньої третини гомілки, зав'яжіть, зайві краї відріжте.
7. Запис про виконану маніпуляцію проводиться в листку призначень (форма 003-4/0).

Практична навичка «Підготувати до роботи стіл сестри-анестезистки»

Виконується згідно чинних наказів МОЗ України.

Мета: оволодіти методикою підготовки до роботи стола сестри-анестезистки.

Місце проведення: операційна.

Забезпечення процедури:

1. Шприци різної ємкості.
2. Голки.
3. Баночки для розведення анестетиків.
4. Системи для інфузій.
5. Ларингоскоп.
6. Інтубаційні трубки.
7. Наркозні маски.
8. Повітроводи.
9. Роторозширювач
10. Язикотримач.
11. Стерильні зонди.
12. Термометр.
13. Фонендоскоп.
14. Тонометр.
15. Набір медикаментів: анестетики, міорелаксанти, наркотичні засоби, тощо.

Алгоритм виконання:

1. Помити руки, висушити рушником, обробити антисептиком, надіти стерильні рукавички.
2. Підготувати все потрібне для маніпуляції.
3. Умовно столик розділити на дві частини.
4. На стерильну частину 1 викласти: 5-6 шприців різної ємкості, голки, баночки для розведення анестетиків, стерильні серветки, системи для інфузій.

5. На стерильній частині столика 2: розкласти інтубаційні трубки, ларингоскоп, маски, повітроводи, роторозширювач, язикотримач, зонди.
6. На нестерильній частині столику розмістити: термометр, тонометр, фонендоскоп, медикаменти: анестетики, наркотичні засоби, міорелаксанти, тощо.

Практична навичка «Визначення груп крові за цоліклонами»

Виконується згідно чинних наказів МОЗ України.

Мета: оволодіти методикою визначення групи крові.

Місце проведення: маніпуляцій на.

Покази: за призначенням лікаря.

Забезпечення процедури:

1. Цоліклони анти-А і анти-В.
2. Флакон із кров'ю.
3. Тарілка для визначення груп крові.
4. Шприц з голкою –1 шт.
5. Семплер зі змінними наконечниками або піпетки –2 шт.
6. Предметні скельця 2 або 2 скляні палички для змішування крові і цоліклонів.
7. Розчинники ідентичні для обох цоліклонів.
8. Рукавички – 2 пари .
9. Окуляри, фартух.
10. Ємність з антисептиком для дезінфекції відпрацьованого матеріалу.
11. Пісочний годинник - 1 шт.

Алгоритм виконання:

1. Вимийте руки під стічною водою з милом.
2. Одягніть маску, окуляри, фартух, 2 пари рукавичок.
3. Розкрийте ампули цоліклонів анти-А і анти-В і ампули з розчинником.
4. Семплером або окремими піпетками перенесіть розчинники у відповідні ампули.
5. Кожну ампулу струсити кілька разів.
6. У два вічка тарілки нанесіть по дві краплі цоліклонів анти-А і анти-В.
7. Поряд з краплями цоліклонів нанесіть одну краплю крові донора.

8. Потім скляною паличкою або кутиком предметного скла змішайте кров донора з цоліклонами у співвідношенні 10:1.
9. Оцінка результату через 3 хв.
10. Якщо немає аглютинації ні з цоліклоном анти –А, ні з цоліклоном анти –В – І група крові.
11. Якщо є аглютинація з цоліклоном анти-А, а з цоліклоном анти –В немає аглютинації – II група крові.
12. Якщо є аглютинація з цоліклоном анти –В, а з цоліклоном анти –А немає аглютинації - III група крові.
13. Якщо є аглютинація з цоліклонами анти- А і анти –В – IV група крові.
14. Результат оцінює лікар через 2-3хв.
15. Заповнення медичної документації Зробіть відмітку в журналі переливання крові.

Практична навичка «Визначити резус-належність експрес-методом»

Виконується згідно чинних наказів МОЗ України.

Мета: оволодіти методикою визначення резус належності крові.

Місце проведення: маніпуляційна.

Покази: за призначенням лікаря.

Забезпечення процедури.

1. Цоліклон анти- D .
2. Флакони із досліджуваною кров'ю .
3. Планшетка з лунками та маркуванням.
4. Семплер зі змінними наконечниками або чисті піпетки –2 шт.
5. Предметні скельця 1шт або 1 скляна паличка для змішування крові і цоліклону.
6. Рукавички – 2 пари .
7. Окуляри, фартух.
8. Ємність з дезрозчином для використаних інструментів.
9. Пісочний годинник - 1 шт.

Алгоритм виконання:

1. Вимийте руки під стічною водою з милом.
2. Одягніть маску, окуляри, фартух, 2 пари рукавичок.
3. Розкрийте флакон цоліклону анти-D.
4. Семплером або піпеткою нанесіть краплю досліджуваної крові.
5. З флакона анти-D наносимо поряд краплю цоліклону.
6. Потім скляною паличкою або кінчиком предметного скельця змішайте кров донора з цоліклоном у співвідношенні 10:1.
7. Оцінка результату через 2- 3 хв.
8. Якщо аглютинація з цоліклоном відбулася резус-фактор позитивний.

9. Якщо аглютинація - відсутня-резус фактор негативний.
10. Використаний інструментарій занурити в ємність з дезрозчином.
11. Результат оцінює лікар через 2-3хв.
12. Заповнення медичної документації. Зробіть відмітку у відповідному журналі.

Практична навичка « Провести пробу на індивідуальну сумісність»

Виконується згідно чинних наказів МОЗ України.

Мета: оволодіти методикою визначення індивідуальної сумісності крові донора та реципієнта.

Місце проведення: маніпуляційна.

Покази: за призначенням лікаря.

Забезпечення процедури:

1. Сироватка реципієнта.
2. Флакон із донорською кров'ю .
3. Чашка Петрі.
4. Чисті піпетки –2 шт.
5. Предметні скельця 1шт або 1шт скляні палички для змішування крові і сироватки.
6. Рукавички – 2 пари .
7. Окуляри, фартух.
8. Ємність з дезрозчином для використаних інструментів .
9. Пісочний годинник - 1 шт.

Алгоритм виконання:

1. Вимийте руки під стічною водою з милом.
2. Одягніть маску, окуляри, фартух, 2 пари рукавичок.
3. Із вени взяти 5-6 мл крові в пробірку, відстояти або відцентрифугувати й отриманий верхній шар забрати піпеткою.
4. Визначити групу крові та резус фактор донора у флаконі(гемаконі).
5. На чашку Петрі нанести велику краплю сироватки реципієнта.
6. На другу половину нанести кров донора, в 10 разів меншу.
7. Перемішати скляною паличкою.
8. Похитувати чашку Петрі протягом 5 хвилин.

9. Оцінити результат: - за наявності аглютинації проба позитивна, кров переливати не можна.
10. За відсутності аглютинації проба негативна. Кров переливати можна.
11. Використаний інструментарій занурити в ємність з дезрозчином.
12. Результат оцінює лікар через 2-3хв.
13. Зробіть відмітку у відповідному журналі.

Практична навичка «Провести біологічну пробу на муляжі»

Виконується згідно чинних наказів МОЗ України.

Мета: оволодіти методикою проведення біологічної проби.

Місце проведення: палата.

Покази: за призначенням лікаря.

Забезпечення процедури:

1. Системи для трансфузії.
2. Муляж.
3. Стерильні серветки.
4. Ножиці.
5. Рушник.
6. 2 стрічки вузького пластиру.
7. Рукавички – 2 пари .
8. Окуляри, фартух.
9. Ємність з дезрозчином для використаних інструментів.
10. Пісочний годинник - 1 шт.
11. Венозний джгут.
12. Флакони крові.
13. 70% спирт.
14. Лотки.
15. Штатив.
16. Ємність з дезрозчином.

Алгоритм виконання:

1. Вимийте руки під стічною водою з милом.
2. Одягніть маску, окуляри, фартух, 2 пари рукавичок.
3. Визначити резус-фактор та групу крові донорської крові.
4. Флакон з кров'ю підігріти до кімнатної температури.
5. Заповнити одноразову систему.
6. Провести венепункцію.
7. Перелити 20-25 мл крові струминно, перекрити крапельницею і почекати 5 хв.

8. Слідкувати за станом пацієнта (скаргами, зовнішнім виглядом, диханням, пульсом).
9. При відсутності клінічних проявів реакції при триразовому вливанні хворому гемотрансфузійної рідини дозволяє переливання решти трансфузійної рідини краплинно.
10. Залишити у флаконі 50 мл гемотрансфузійної рідини і залишити на 48 годин в холодильнику.
11. Результат оцінює лікар через 2-3хв.
12. Заповнення медичної документації. Зробіть відмітку у відповідному журналі.

Практична навичка «Визначити придатність крові у флаконі»

Виконується згідно чинних наказів МОЗ України.

Мета: оволодіти методикою визначення придатності крові у флаконах.

Місце проведення: маніпуляційна.

Покази: за призначенням лікаря.

Забезпечення процедури:

1. Гемакон (флакон з кров'ю).
2. Засоби індивідуального захисту.

Алгоритм виконання:

1. Одягнути засоби індивідуального захисту.
2. Перевірити герметичність гемакону.
3. Перевірити правильність паспортизації.
4. Наявність етикетки з номером і датою заготовки; позначення на ній групи і резус-належності, найменування консерванту, прізвища і ініціалів донора, найменування установи заготівника, підпис лікаря.
5. Перевірити термін придатності крові.
6. Переконались, що кров розділена на три шари. Нижній — червоні еритроцити, середній — вузька сіра смужка лейкоцитів і тромбоцитів, верхній — жовта прозора плазма.
7. Не допускається наявність згустків і помутнінь у гемаконі.
8. Якщо при макроскопічній оцінці хоч б одна з представлених вимог не виконана, таку кров переливати не можна.

Практична навичка «Скласти набір інструментів для венесекції»

Виконується згідно чинних наказів МОЗ України.

Мета: проведення венесекції.

Місце проведення: операційний блок, перев'язувальний кабінет.

Забезпечення процедури:

1. Стерильні лотки.
2. Загальний інструментарій:
 - 1) Цапки для утримання білизни – 4 шт.
 - 2) Корнцанги-2 шт.
 - 3) Скальпель-1шт.
 - 4) Гачки двозубі-2 шт.
 - 5) Кровоспинні затискачі Кохера-2шт.
 - 6) Затискачі Більрота- 2шт.
 - 7) Ножиці хірургічні гострокінцеві- 1шт.
 - 8) Шовний матеріал.
 - 9) Пінцети- хірургічні-2шт, анатомічні-2шт.
 - 10) Голки хірургічні – колючі -2шт, ріжучі – 4шт.
3. Спеціальний інструментарій:
 - 1) Затискач по типу « москіт»- 2шт.
 - 2) Голки дешана-2 шт.
 - 3) Внутрішньовенний стерильний катетер одноразового використання.

Алгоритм виконання:

1. Провести хірургічну антисептику рук.
2. Одягнути стерильний халат, стерильні медичні рукавички.
3. Викласти стерильний інструментарій на стерильний лоток.
4. Після використання провести дезінфекцію, передстерилізаційну обробку та стерилізацію використаного інструментарію.

Практична навичка «Скласти набір інструментів для первинного хірургічного оброблення ран»

Виконується згідно чинних наказів МОЗ України.

Мета: проведення первинного хірургічного оброблення ран.

Місце проведення: операційний блок, перев'язувальний кабінет.

Забезпечення процедури:

1. Стерильні лотки.
2. Загальний інструментарій:
 - 1) цапки для утримання білизни – 4 шт.
 - 2) Корнцанги-2 шт.
 - 3) Скальпель-1шт.
 - 4) Гачки двозубі-2 шт.
 - 5) Кровоспинні затискачі Кохера-2шт., Більрота- 6 шт.
 - 6) Ножиці Купера- 6 шт.
 - 7) Затискач по типу «москіт»- 2шт.
 - 8) Шовний матеріал.
 - 9) Пінцети- хірургічні-2шт, анатомічні-2шт.
 - 10) Голки хірургічні – колючі -4 шт, ріжучі – 4шт.
 - 11) Зонд жолобкуватий – 1 шт. зонд гудзиковатий-1шт.
 - 12) Одноразовий шприц 10 мл-2 шт,

Алгоритм виконання:

1. Провести хірургічну антисептику рук.
2. Одягнути стерильний халат, стерильні медичні рукавички.
3. Викласти стерильний інструментарій на стерильний лоток.
4. Після використання провести дезінфекцію, передстерилізаційну обробку та стерилізацію використаного інструментарію.

Практична навичка «Скласти набір інструментів для трепанації черепа»

Виконується згідно чинних наказів МОЗ України.

Мета: проведення трепанації черепа.

Місце проведення: операційний блок.

Забезпечення процедури:

1. Стерильні лотки.
2. Загальний інструментарій:
 - 1) Цапки для утримання білизни – 4 шт.
 - 2) Корнцанги-2 шт.
 - 3) Зонд жолобкуватий -1шт.
 - 4) Скальпель-1шт.
 - 5) Гачки двозубі-2 шт.
 - 6) Кровоспинні затискачі Кохера-2шт. Більрота- 2шт.
 - 7) Ножиці Купера – 2 шт.
 - 8) Шовний матеріал.
 - 9) Пінцети- анатомічні-2шт, хірургічні – 2 шт, для твердої мозкової оболонки – 1 шт.
 - 10) Голки хірургічні – колючі -2шт, ріжучі – 2шт.
3. Спеціальний інструментарій:
 - 1) Коловорот -1 шт.
 - 2) Ручний трепан із фрезами 1 шт.
 - 3) Дротяна пилка Джиглі-1шт.
 - 4) Провідник Поленова для пилки-1 шт.
 - 5) Кісткові щипці Люєра, Дальгрена -1шт.
 - 6) Прямий распатор Фарабефа-1 шт, зігнути распатор Фарабефа-1 шт.
 - 7) Гумова груша-2 шт.
 - 8) Мозковий шпатель-4 шт.

Алгоритм виконання:

1. Провести хірургічну антисептику рук.
2. Одягнути стерильний халат, стерильні медичні рукавички.

3. Викласти стерильний інструментарій на стерильний лоток.
4. Після використання провести дезінфекцію, передстерилізаційну обробку та стерилізацію використаного інструментарію.

Практична навичка «Скласти набір інструментів для операцій на кінцівках»

Виконується згідно чинних наказів МОЗ України.

Мета: проведення операцій на кінцівках.

Місце проведення: операційний блок.

Забезпечення процедури:

1. Стерильні лотки;
2. Загальний інструментарій:
 - 1) Цапки для утримання білизни – 4 шт.
 - 2) Корнцанги-2 шт.
 - 3) Скальпель-2шт.
 - 4) Ножиці гострокінцеві -1шт, ножиці тупокінцеві - 1шт.
 - 5) Гачки трьох зубчасті- 2 шт, гачки Фарабефа – 2 шт.
 - 6) Кровоспинні затискачі Кохера-8 шт. Більрота-8шт.
 - 7) Шовний матеріал.
 - 8) Пінцети- хірургічні-2шт, анатомічні-2шт.
 - 9) Голки хірургічні – колючі -2шт, ріжучі – 4шт.
3. Спеціальний інструментарій:
 - 1) Распатор Фарабефа: прямий – 1 шт зігнутий – 1 шт.
 - 2) Лезо – 1 шт.
 - 3) Пилка – дротяна Джиглі, пилка рамкова -1 шт.
 - 4) Ложечка Фолькмана –1 шт.
 - 5) Рашпиль -1 шт.
 - 6) Кусачки Люера – 1 шт, Лістона – 1шт.
 - 7) Долото- 1шт.
 - 8) Остеотом.
 - 9) Фіксаційні костотримачі Ольє, Фарабефа.
 - 10) Молоток – 1 шт,
 - 11) Металеві пластинки, проволока (для остеосинтеза).

Алгоритм виконання:

1. Провести хірургічну антисептику рук.
2. Одягнути стерильний халат, стерильні медичні рукавички.
3. Викласти стерильний інструментарій на стерильний лоток.
4. Після використання провести дезінфекцію, передстерилізаційну обробку та стерилізацію використаного інструментарію.

Практична навичка «Скласти набір інструментів для скелетного витяжіння»

Виконується згідно чинних наказів МОЗ України.

Мета: проведення скелетного витяжіння.

Місце проведення: операційний блок, перев'язувальний кабінет.

Забезпечення процедури:

1. Стерильні лотки;
2. Загальний інструментарій:
 - 1) Цапки для утримання білизни – 4 шт.
 - 2) Корнцанги-2 шт.
 - 3) Скальпель-1шт.
 - 4) Гачки двозубі-2 шт.
 - 5) Кровоспинні затискачі Кохера-2шт., Більрота-2шт.
 - 6) Ножиці хірургічні гострокінцеві- 1шт.
 - 7) Шовний матеріал.
 - 8) Пінцети- хірургічні-2шт, анатомічні-2шт.
 - 9) Голки хірургічні – колючі -2шт, ріжучі – 4шт.
3. Спеціальний інструментарій:
 - 1) Затискач по типу « москіт»- 2шт.
 - 2) Голки дешана-2 шт.
 - 3) Внутрішньовенний стерильний катетер одноразового використання.
 - 4) Шина Белера.
 - 5) Троси до шини Белера.
 - 6) Гирі по 2 кг.
 - 7) Шприц 20 мл – 1 шт 6.
 - 8) Ін'єкційні голки – 2 шт (середню та довгу)
 - 9) Затискачі Кохера - 2 шт.
 - 10) Дрель електрична або ручна.
 - 11) Шпиця Кіршнера.
 - 12) Скоба ЦИТО або скоба Кіршнера .
 - 13) Гумові пробки .

- 14) Гирі для ви тяжіння.
- 15) Стерильний перев'язувальний матеріал.
- 16) Стерильна білизна.
- 17) Антисептичні розчини для обробки шкіри.
- 18) Розчин новокаїна 0,5%.

Алгоритм виконання:

- 1. Провести хірургічну антисептику рук.
- 2. Одягнути стерильний халат, стерильні медичні рукавички.
- 3. Викласти стерильний інструментарій на стерильний лоток.
- 4. Після використання провести дезінфекцію, передстерилізаційну обробку та стерилізацію використаного інструментарію.

Практична навичка «Скласти набір інструментів для розтину гнійника»

Виконується згідно чинних наказів МОЗ України.

Мета: проведення розтину гнійника.

Місце проведення: операційний блок, перев'язувальний кабінет.

Забезпечення процедури:

1. Стерильні лотки.
2. Загальний інструментарій:
 - 1) Цапки для утримання білизни – 4 шт.
 - 2) Корнцанги-2 шт.
 - 3) Скальпель-1шт.
 - 4) Гачки двозубі-2 шт.
 - 5) Кровоспинні затискачі Кохера-2шт. Більрота- 2шт.
 - 6) Ножиці хірургічні гострокінцеві- 1шт.
 - 7) Шовний матеріал.
 - 8) Пінцети- хірургічні-2шт, анатомічні-2шт.
 - 9) Голки хірургічні – колючі -2шт, ріжучі – 4шт.
 - 10) Зонд гудзиковий – 1шт.
 - 11) Шприци –20 мл 2шт .
 - 12) Дренажі гумові.
 - 13) Перев'язувальний матеріал.
 - 14) Білизна.
 - 15) Антисептичні розчини для шкіри та рани.
 - 16) Розчин новокаїну 2% .
 - 17) Марлева смужка для джгута.
 - 18) Стерильна пробірка з кришкою.

Алгоритм виконання:

1. Провести хірургічну антисептику рук.
2. Одягнути стерильний халат, стерильні медичні рукавички.
3. Викласти стерильний інструментарій на стерильний лоток.
4. Після використання провести дезінфекцію, передстерилізаційну обробку та стерилізацію використаного інструментарію.

Практична навичка «Скласти набір інструментів для ампутації кінцівок»

Виконується згідно чинних наказів МОЗ України.

Мета: проведення ампутації кінцівок.

Місце проведення: операційний блок.

Забезпечення процедури:

1. Стерильні лотки.
2. Загальний інструментарій:
 - 1) Цапки для утримання білизни – 4 шт.
 - 2) Корнцанги-2 шт.
 - 3) Скальпель черевцевий -2шт.
 - 4) Гачки трьохзубчасті-2 шт.
 - 5) Гачки фарабефа- 2шт.
 - 6) Кровоспинні затискачі Більрота- 10 шт.
 - 7) Ножиці хірургічні тупокінцеві- 2шт.
 - 8) Шовний матеріал.
 - 9) Пінцет хірургічний-2шт.
 - 10) Голки хірургічні – колючі -2шт, ріжучі – 4шт.
3. Спеціальний інструментарій:
 - 1) Ніж ампутаційний великий -1 шт.
 - 2) Распатор Фарабефа прямий – 1шт. зігнутий -1 шт.
 - 3) Пила листова (дугова, Джиглі)- 1 шт.
 - 4) Ложка Фолькмана-1шт.
 - 5) Ретрактор -1 шт.
 - 6) Рашпіль-1шт.
 - 7) Джгут Есмарха-1шт.
 - 8) Дренажі.

Алгоритм виконання:

1. Провести хірургічну антисептику рук.
2. Одягнути стерильний халат, стерильні медичні рукавички.
3. Викласти стерильний інструментарій на малий операційний столик.
4. Після використання провести дезінфекцію, передстерилізаційну обробку та стерилізацію використаного інструментарію.

Практична навичка «Скласти набір інструментів для трахеостомії»

Виконується згідно чинних наказів МОЗ України.

Мета: проведення трахеотомії.

Місце проведення: операційний блок.

Забезпечення процедури:

1. Стерильні лотки.
2. Загальний інструментарій:
 - 1) Цапки для утримання білизни – 4 шт.
 - 2) Корнцанги-2 шт.
 - 3) Скальпель-2 шт.
 - 4) Кровоспинні затискачі Кохера-4 шт. Більрота-2шт., по типу «москіт»-2 шт.
 - 5) Ножиці хірургічні гострокінцеві- 2.
 - 6) Шовний матеріал.
 - 7) Пінцети- хірургічні-2шт, анатомічні-2шт.
 - 8) Голки хірургічні – ріжучі – 4шт.
 - 9) Голкотримач Гегара – 2 шт.
 - 10) Гачки Фарабефа- 2шт, гачки гострозубі – 2 шт.
3. Спеціальний інструментарій:
 - 1) Трахеостомічна трубка з каню лею різних розмірів – 4 шт.
 - 2) Гачки однозубі трахеостомічні-2 шт.
 - 3) Розширювач трахеї труссо-1 шт.
 - 4) Товстий гумовий катетер(зонд Кохера)-1 шт.

Алгоритм виконання:

1. Провести хірургічну антисептику рук.
2. Одягнути стерильний халат, стерильні медичні рукавички.
3. Викласти стерильний інструментарій на стерильний лоток.
4. Після використання провести дезінфекцію, передстерилізаційну обробку та стерилізацію використаного інструментарію.

Практична навичка «Підготувати набір інструментів для типових операцій на органах черевної порожнини»
Виконується згідно чинних наказів МОЗ України.

Мета: проведення типових операцій на органах черевної порожнини.

Місце проведення: операційний блок.

Забезпечення процедури:

1. Стерильні лотки.
2. Загальний інструментарій:
 - 1) Цапки для утримання білизни – 4 шт.
 - 2) Корнцанги-2 шт.
 - 3) Скальпель-2 шт.
 - 4) Кровоспинні затискачі Кохера-8 шт. Більрота-8шт, типу 2 москіт».
 - 5) Ножиці - 2 шт.
 - 6) Шовний матеріал.
 - 7) Пінцети- хірургічні-2шт, анатомічні-2шт.
 - 8) Голки хірургічні – ріжучі – 4шт, колючі-4 шт.
 - 9) Голкотримач Гегара – 2 шт.
 - 10) Гачки Фарабефа- 2шт.
3. Спеціальний інструментарій:
 - 1) Затискач Мікуліча – 6 шт.
 - 2) Затискач Федорова.
 - 3) Затискач Люєра.
 - 4) Кишкові жоми.
 - 5) Шлунковий жом .
 - 6) Ранорозширювачі (Госсе, Микулича).
 - 7) Дзеркала для черевної порожнини (печінкове, черевне).
 - 8) Шпатель Ревердена.
 - 9) Апарат для зшивання тканин і органів.

Алгоритм виконання:

1. Провести хірургічну антисептику рук.

2. Одягнути стерильний халат, стерильні медичні рукавички.
3. Викласти стерильний інструментарій на малий операційний стіл.
4. Після використання провести дезінфекцію, передстерилізаційну обробку та стерилізацію використаного інструментарію.

Практична навичка «Відібрати загальний інструментарій та розкласти їх по групах»
Виконується згідно чинних наказів МОЗ України.

Мета: відібрати загальний інструментарій.

Місце проведення: операційний блок.

Забезпечення процедури:

1. Стерильні лотки.
2. Загальний інструментарій:
 - 1) Цапки для утримання білизни.
 - 2) Корнцанги.
 - 3) *Інструменти для роз'єднання тканин:*
 - а) Скальпелі.
 - б) Ножі резекційні і ампутаційні.
 - с) Ножиці гострокінцеві, тупокінцеві.
 - д) Ножиці для зняття пов'язок.
 - е) Ножиці Лістера.
 - 4) *Інструменти для захоплювання тканин*
 - а) Пінцет анатомічний.
 - б) Пінцет хірургічний.
 - 5) *Кровостинні затискачі.*
 - а) Затискач Кохера ;
 - б) Затискач Більрота;
 - с) Затискач типу «Москіт»
 - 6) *Інструменти, що розширюють рани та природні отвори*
 - а) Пластинчасті гачки (Фарабефа).
 - б) Гачки зубчасті (Фолькмана) дво-, три- і чотири зубчасті, тупокінцеві та гострокінцеві.
 - с) Ранорозширювачі (Микулича, Госсе, Сігала).
 - д) Дзеркала (для прямої кишки, вагіни), печінкове дзеркало, черевне дзеркало.

- 7) Інструменти для з'єднання тканин.
- а) Голкотримачі Матьє, Гегара.
 - б) Голки хірургічні колючі та різучі.
 - с) скобки Мішеля.
- 8) Зонди хірургічні.
- а) Зонд жолобуватий.
 - б) Зонди гудзикуваті.
 - с) Зонд зобний з отвором (*Кохера*).

Алгоритм виконання:

1. Провести хірургічну антисептику рук.
2. Одягнути стерильний халат, стерильні медичні рукавички.
3. Викласти стерильний інструментарій на малий операційний стіл.
4. Після використання провести дезінфекцію, передстерилізаційну обробку та стерилізацію використаного інструментарію.

Практична навичка «Зняття вузлових швів»

Виконується згідно наказів МОЗ України.

Мета: видалення шовного матеріалу з рани.

Місце проведення: перев'язувальна.

Покази та протипокази визначає лікар.

Забезпечення процедури:

1. Стерильний перев'язувальний матеріал.
2. 70% розчин етилового спирту, 1 розчин йодонату.
3. Скальпель.
4. Ножиці.
5. Пінцети.
6. Стерильні лотки.
7. Бинт.
8. Лейкопластир

Алгоритм виконання:

1. Повідомити пацієнта про хід маніпуляції і отримати згоду на її проведення.
2. Пацієнту надати положення сидячи або лежачи.
3. Помити руки, висушити рушником, обробити антисептиком, надіти стерильні рукавички.
4. На стерильний лоток викласти перев'язувальний матеріал і необхідний інструментарій.
5. Обробити ділянку швів антисептичним розчином (70% розчином етилового спирту або 1% розчином йодонату).
6. Стерильним анатомічним пінцетом захопити вузлик шва і підтягнути його до появи світлої частини лігатури.
7. Один гострий кінець стерильних ножиць підвести під вузлик лігатури і перерізати її.
8. Пінцетом підтягнути перерізану лігатуру.
9. Рубець обробити антисептичним розчином.
10. Накласти асептичну пов'язку.
11. Використаний інструментарій занурити в дезінфекційний розчин згідно з чинними наказами МОЗ України.

Практична навичка «Накладання вузлових швів»
Виконується згідно наказів МОЗ України.

Мета: закриття рани.

Місце проведення: перев'язувальна, операційна.

Покази та протипокази визначає лікар.

Забезпечення процедури:

1. Стерильний перев'язувальний матеріал.
2. 70% розчин етилового спирту, 1% розчин йодонату.
3. Скальпель.
4. Ножиці.
5. Пінцети.
6. Стерильні лотки.
7. Бинт.
8. Лейкопластир.

Алгоритм виконання:

1. Повідомити пацієнта про хід маніпуляції і отримати згоду на її проведення.
2. Пацієнту надати положення сидячи або лежачи.
3. Помити руки, висушити рушником, обробити антисептиком, надіти стерильні рукавички.
4. На стерильний лоток викласти перев'язувальний матеріал і необхідний інструментарій.
5. Обробити ділянку рани антисептичним розчином (70 % розчином етилового спирту або 1 % розчином йодонату).
6. Хірургічним пінцетом захопити краї рани.
Відступивши від початку розрізу 0,5см і від країв рани 1 см, провести голку з лігатурою на голкотримачі через краї рани і виколоти навпроти проколу.
7. Один кінець нитки притримати, краще пінцетом.
Голку з голкотримачем забрати.
8. Захопити другий кінець нитки і зав'язати з боку від рани.
9. Наступні шви накладати один від одного на відстані 1 см.

10. Зібравши всі кінці лігатур, зрізати їх, відступаючи від краю вузла на ширину бранші ножиць.
11. Після накладання всіх швів рану обробити антисептиком і накласти асептичну пов'язку, де зашита вся рана.

NB! При накладанні шкірних швів слід пам'ятати, що відстань між швами не повинна перевищувати 2 см; необхідне повне співставлення країв рани; вхідний і вихідний отвори від уколу голкою з обох боків повинні бути на однаковій відстані від країв рани.

Використаний інструментарій занурити в дезінфекційний розчин згідно з чинними наказами МОЗ України.

Практична навичка «Надання першої допомоги в разі поранення вен ший»

Виконується згідно наказів МОЗ України.

Мета: зупинка кровотечі

Місце проведення: місце пригоди.

Забезпечення процедури:

1. Стерильні марлеві серветки.
2. Бинт.
2. Спирт етиловий 96%.
3. 1% р-н йодонату.
4. Целофанова плівка.
5. 2 пінцети (стерильних).
6. Гумові рукавички.

Алгоритм виконання:

1. Одягнути засоби індивідуального захисту.
2. За допомогою пінцета марлевою кулькою, змоченою р-ном 1% йодонату, обробляєте шкіру навколо рани.
3. За допомогою пінцета серветками туго тампонуєте рану.
5. Поверх рани кладете стерильні серветки.
6. Поверх серветок накладаєте целофанову плівку, щоб вона повністю перекривала накладене на рану.
7. Поверх плівки кладете пелот.
8. Все накладене щільно фіксуєте циркулярною бинтовою пов'язкою.
9. Всі відходи від надання допомоги складаєте в ємкість або целофановий пакет.
10. Потерпілого направляєте в лікарню для надання повної хірургічної допомоги.
11. Повинно бути вирішено питання щодо проведення профілактики правця.

Практична навичка «Надання першої допомоги в разі поранення сонної артерії (за методом Мікуліча)»

Виконується згідно наказів МОЗ України.

Мета: зупинка кровотечі.

Місце проведення: місце пригоди.

Забезпечення процедури:

1. Стерильний перев'язувальний матеріал.
2. Шина Крамера.
3. Джгут Есмарха.
4. Антисептичні розчини.
5. Стерильний лоток.
6. Пінцети.
7. Ножиці.
8. Бинти.
9. 70 % розчин етилового спирту, або 1 % розчином йодонату.
10. Марлеві кульки.
11. Знеболювальні засоби, шприци.

Алгоритм виконання:

1. Одягнути засоби індивідуального захисту.
2. На стерильний лоток викласти джгут Есмарха, інструменти, перев'язувальний матеріал і все потрібне для маніпуляції.
3. Заспокоїти пацієнта.
4. Надати йому горизонтального положення.
5. Повернути голову в протилежний бік.
6. Нижче від місця поранення пальцями перетиснути загальну сонну артерію до поперечного відростка VI шийного хребця.
7. Краї рани обробити антисептичним розчином і накласти асептичну пов'язку.
8. Накласти ватно-марлевий валик поверх пов'язки і закріпити його.

9. Змоделювати шину Крамера і накласти її на шию з протилежного боку.
10. Накласти джгут Есмарха поверх шини нижче від місця ушкодження.
11. Ввести знеболювальні засоби (2мл 50% розчину анальгін і 1мл 1% розчину димедролу в/м).
12. Пацієнта терміново транспортувати в положенні лежачи в хірургічний стаціонар для виконання кінцевого гемостазу.

Практична навичка «Надання першої допомоги в разі поранення вен передпліччя»

Виконується згідно наказів МОЗ України.

Мета: зупинка кровотечі .

Місце проведення:місце пригоди.

Забезпечення процедури:

1. 2 ниркоподібних лотки -для стерильних і для відпрацьованих матеріалів.
2. Розчини антисептиків (70% розчин етилового спирту, або 1 % розчином йодонату.
3. Стерильні серветки і кульки.
4. Пінцет 2 шт.
5. Пелот (стисний предмет).
6. Бинт.
7. Ножиці.
8. Міхур з льодом.
9. Гумові рукавички.

Алгоритм виконання:

1. Одягнути засоби індивідуального захисту.
2. На стерильний лоток викласти інструменти, перев'язувальний матеріал і все потрібне для маніпуляції.
1. Заспокоїти пацієнта, пояснити мету і необхідність маніпуляції.
2. Надати положення сидючи або лежачі.
3. Ввести знеболюючі засоби.
4. За допомогою пінцету№1 провести оброблення країв рани кулькою, змоченою в розчині антисептика, чітко в напрямку від чистішого краю рани до бруднішого.
5. Шляхом перекладання стерильних серветок з пінцета №2 на пінцет №1 закрити рану стерильними серветками. Пінцети покласти в лоток для відпрацьованих матеріалів.
6. Накласти поверх серветок пелот (бинт).
7. Зафіксувати тугою коловою пов'язкою.

8. Перевірити правильність накладання пов'язки.
9. Поверх пов'язки накласти міхур з льодом.
10. Провести дезінфекцію використаного матеріалу і інструментів.
11. Пацієнта терміново транспортувати в положенні лежачи в хірургічний стаціонар для виконання остаточного гемостазу.

Практична навичка «Надання першої допомоги у випадку електротравми»

Виконується згідно наказів МОЗ України.

Мета: зупинити дію електричного струму.

Місце проведення: місце пригоди.

Забезпечення процедури:

1. 2 ниркоподібних лотки -для стерильних і для відпрацьованих матеріалів.
2. Розчини антисептиків (70 % розчин етилового спирту, або 1 % розчином йодонату.
3. Стерильний перев'язувальний матеріал.
4. Пінцет 2 шт.
5. Ножиці.
6. Гумові рукавички.
7. Дефібрилятор(АЗД).

Алгоритм виконання:

1. Звільнити потерпілого від дії електричного струму (вимкнути рубильник, відвести проводи за допомогою предметів, що не проводять струм: суха палиця, мотузка тощо).
2. Якщо потерпілий непритомний, відсутня пульсація на сонній артерії і дихання потрібно негайно розпочати серцево-легеневу реанімацію.
3. За наявності в потерпілого електроопіку накласти асептичну пов'язку.
4. Потерпілого транспортувати в стаціонар у положенні лежачи і в разі потреби продовжувати реанімаційні заходи.

NB! Транспортувати в реанімаційне відділення слід і тих пацієнтів, у яких свідомість збережена (через загрозу зупинки серцевої діяльності).

Практична навичка «Проведення первинної хірургічної обробки рани (на фантомі)»

Виконується згідно наказів МОЗ України.

Мета: профілактика нагноєнь.

Місце проведення:перев'язувальна, операційна.

Забезпечення процедури:

1. 2 шприци по 5 і 10мл, 2 голки.
2. 2 склянки для розчинів.
3. Пінцети -2 шт.
4. Ножиці.
5. Голкотримач.
6. Ріжучі голки 2 шт, атравматичні голки.
7. Шовний матеріал.
8. 0,25% стерильний розчин новокаїну-100мл.
9. Перев'язувальний матеріал.
10. Стерильна білизна.
11. 70% розчин етилового спирту, 1% розчин йодонату.
12. Набір інструментів для ПХО ран.

Алгоритм виконання:

1. Надягнути операційну білизну, бахіли, у разі потреби-клеючий фартух.
2. Провести хірургічну обробку рук згідно з модулем.
3. Надягнути стерильний халат і рукавички згідно з алгоритмом.
4. Пояснити пацієнту хід маніпуляції й отримати згоду на її проведення.
5. Провести обробку країв рани.
6. За призначенням виконати премедикацію.
7. Залежно від виду рани провести місцеве або загальне знеболювання.
8. Обробити операційне поле, обкласти його стерильною білизою.

9. Відступаючи на 0,5см від краю рани скальпелем висікти одним блоком краї рани до дна у вигляді овалу.

NB! Для профілактики зміщення клаптя шкіри під час висічення його слід захопити затискачами Кохера у верхньому та нижньому кутах.

10. Кровотечу спинити лігуванням судин.

11. Порожнину рани антисептичним розчином.

12. Накласти шви.

13. За потреби рану дреновати.

14. Накласти асептичну пов'язку.

15. Використаний інструментарій занурити в дезінфекційний розчин і провести передстерилізаційну обробку інструментів згідно з наказами й інструктивними листами МОЗ України.

Практична навичка «Надання допомоги в разі удару головою»

Виконується згідно наказів МОЗ України.

Мета: усунення причин, що загрожують життю постраждалого на момент травмування, та попередження розвитку важких ускладнень.

Місце проведення: місце пригод.

Забезпечення процедури:

1. Засоби індивідуального захисту.
2. Перев'язувальний матеріал.
3. Периферичний катетер.
4. Шприци.
5. Система для внутрішньовенного введення ліків.
6. Медикаменти(магнію сульфат, діазепам (сибазон), 0,9% фізіологічний розчин натрію хлориду.
7. Комірець Шанца.

Алгоритм виконання:

1. Створити спокій (психічний і фізичний).
2. Надати пацієнту горизонтального положення з піднятою головою на 30° (при блюванні голову повернути набік).
3. Над головою підвісити міхур з льодом.
4. При виявленні ознак клінічної смерті провести реанімаційні заходи.
5. Провести інгаляцію кисню.
6. Провести катетеризацію периферичної вени.
7. Ввести нейропротектори: магнію сульфат 7-10 мл 25% розчину на 0,9% фізіологічному розчині натрію хлориду внутрішньовенно.
8. При психомоторному збудженні та судомах внутрішньовенно ввести 2 - 4 мл розчину діазепаму (сибазон) 0,5% 2,0.
9. За наявності рани на голові провести туалет рани згідно алгоритма.
10. Накладіть шийний комір(Шанца).
11. Пацієнта транспортувати на ношах в горизонтальному положенні в стаціонар.

Практична навичка «Надання допомоги в разі опіку стравоходу»

Виконується згідно наказів МОЗ України.

Місце проведення: місце пригоди.

Забезпечення процедури:

1. Засоби індивідуального захисту.
2. Анальгетики.
3. Шприци.
4. Зонд шлунковий.
5. Альмагель.
6. Стерильні серветки.

Алгоритм виконання:

1. Одягнути засоби індивідуального захисту.
2. Пояснити пацієнту хід маніпуляції і отримати згоду.
3. Ввести анальгетики в/м (анальгін, фентаніл, промедол, омнопон.
2. Ретельно обмити шкіру навколо рота. Потім промити стравохід і шлунок холодною водою.
3. Після промивання пацієнту ввести через зонд 2-3 ложки альмагелю.
4. Пацієнта негайно транспортувати в хірургічний стаціонар.

NB! При опіках кислотами виникає коагуляція білків поверхневих шарів шкіри і слизової оболонки з утворенням щільного струпа (— сухий коагуляційний некроз.
При опіках лугами виникає глибокий вологий колікваційний некроз.

Практична навичка «Надання допомоги в разі клапанного пневмотораксу»

Виконується згідно наказів МОЗ України.

Мета: усунення причин, що загрожують життю постраждалого на момент травмування, та попередження розвитку важких ускладнень.

Місце проведення: місце пригод.

Забезпечення процедури:

1. Засоби індивідуального захисту.
2. Голка Дюфо або катетер G 14.
3. Стерильні серветки.
4. Оклюзійна пов'язка.
5. Анальгетики.
6. 70% р-н етилового спирту або 1% р-н йодонату.

Алгоритм виконання:

1. Одягнути засоби індивідуального захисту.
2. Пояснити пацієнту хід маніпуляції і отримати згоду.
3. Звільнити від тісного одягу.
4. Забезпечити доступ свіжого повітря.
5. Ввести знеболювальні засоби (50% р-н анальгіну - 2мл, 1кетанов -30мг в/м). У тяжких випадках — наркотичні препарати, окрім морфіну гідрохлориду.
Запам'ятай! Морфіну гідрохлорид пригнічує дихання.
4. Шкіру навколо рани обробити 70% р-ном етилового спирту або 1% р-ном йодонат і накласти асептичну герметичну (оклюзійну) пов'язку.
5. При клапанному (напруженому) пневмотораксі після обробки шкіри етиловим спиртом ввести в плевральну порожнину голку Дюфо з широким просвітом у ділянці II-го міжребір'я по середньо- ключичній лінії .
6. При різкому зниженні АТ ввести мезатон 1%-1мл в/м, глюкокортикоїди.
7. Транспортувати в положенні напівсидячи в хірургічне відділення.
8. Стежити за станом пацієнта (дихання, пульс, АТ).

Практична навичка «Надання допомоги в разі відкритого пневмотораксу»

Виконується згідно наказів МОЗ України.

Мета: усунення причин, що загрожують життю постраждалого на момент травмування, та попередження розвитку важких ускладнень.

Місце проведення: місце пригоди.

Забезпечення процедури:

1. Засоби індивідуального захисту.
2. Стерильні серветки.
3. Оклюзійна пов'язка.
4. Анальгетики.
5. 70% р-н етилового спирту або 1% р-н йодонату.

Алгоритм виконання:

1. Одягнути засоби індивідуального захисту.
2. Пояснити пацієнту хід маніпуляції і отримати згоду.
3. Звільнити від тісного одягу.
4. Забезпечити доступ свіжого повітря.
5. Ввести знеболювальні засоби (50% р-н анальгіну – 2 мл, 1 кетанов -30 мг в/м). У тяжких випадках — наркотичні препарати, окрім морфіну гідрохлориду.
Запам'ятай! Морфіну гідрохлорид пригнічує дихання.
4. Шкіру навколо рани обробити 70% р-ном етилового спирту або 1% р-ном йодонат і накласти асептичну герметичну (оклюзійну) пов'язку.
5. При різкому зниженні АТ ввести мезатон 1%-1мл в/м, глюкокортикоїди.
6. Транспортувати в положенні напівсидячи в хірургічне відділення.
7. Стежити за станом пацієнта (дихання, пульс, АТ).

Практична навичка «Накладання гіпсової лонгети»
Виконується згідно наказів МОЗ України.

Мета: іммобілізація кінцівки.

Місце проведення: перев'язувальна.

Забезпечення процедури:

1. Стіл.
2. Гіпсові бинти.
3. Сантиметрова стрічка.
4. Вода.
5. Бинти.
6. Вата.
7. Ножиці.
8. Миска.

Алгоритм виконання:

Підготовка медпрацівника до маніпуляції

1. Помити руки з милом, надіти рукавички.
2. Надягнути клейончатий фартух.

Підготовка пацієнта до маніпуляції

1. Пояснити пацієнту хід маніпуляції й отримати згоду на її проведення.
2. Травмованій кінцівці надати фізіологічно положення.
3. Кісткові виступи, на які накладається гіпсова лонгета, прикрити ватою.

Техніка виготовлення гіпсової лонгети

1. На здоровій кінцівці пацієнта сантиметровою стрічкою виміряти довжину лонгети.
2. На гіпсувальному столі зробити відповідну відмітку.
3. Гіпсовий бинт розгорнути зліва направо до зробленої відмітки, утримуючи однією рукою згорнуту частину гіпсового бинта, а потім —справа наліво, прикриваючи попередній шар.

Таким чином укласти 8-10-12 шарів (залежно від виду і місця перелому).

4. Готову лонгету акуратно скласти з двох кінців і згорнути в напрямку до центру.

Техніка накладання лонгетної пов'язки

1. Готову складену лонгету занурити в миску з водою.
2. Після припинення виділення бульбашок повітря лонгету вийняти з води двома руками, злегка відтиснути, але не викручувати.
3. Покласти лонгету на гладенький стіл і розгорнути, добре розгладити долонею з одного й другого боку.
4. Поверх лонгети накласти шар вати.
5. Накласти лонгету на ушкоджену ділянку тіла, зафіксувавши не менше двох сусідніх суглобів, а при ушкодженні стегна і плеча - три суглоби.
6. Пальцями рук відмоделювати лонгету.
7. Лонгету зафіксувати спіральними турами звичайного бинта.
8. Верхній і нижній край лонгети загнути у вигляді валика і замазати гіпсовою сумішшю.
9. Кінцівці надати нерухомого положення до затвердіння гіпсу.
10. На гіпсовій лонгеті вказати місце перелому, дату накладання і зняття.

Практична навичка «Надання допомоги у випадку розтягнення зв'язок суглобів»

Виконується згідно наказів МОЗ України.

Мета: іммобілізація кінцівки.

Місце проведення: перев'язувальна, місце пригоди.

Забезпечення процедури:

1. Засоби індивідуального захисту.
2. Еластичний бинт.
3. Анальгетики.
4. Шприци.
5. Стерильні серветки.

Алгоритм виконання:

1. Одягнути засоби індивідуального захисту.
2. Пояснити пацієнту хід маніпуляції і отримати згоду.
3. Ввести анальгетики внутрішньом'язово.
4. Накласти тугу бинтову пов'язку.
5. Накласти міхур з льодом на місце ушкодження.
6. Транспортувати пацієнта в травматологічний пункт.

Практична навичка «Надання допомоги в разі перелому ключиці»

Виконується згідно наказів МОЗ України.

Мета: іммобілізація кінцівки.

Місце проведення: місце пригоди.

Забезпечення процедури:

1. Засоби індивідуального захисту.
2. Еластичний бинт.
3. Анальгетики.
4. Шприци.
5. Стерильні серветки.
6. Хустинка.

Алгоритм виконання:

1. Одягнути засоби індивідуального захисту.
2. Пояснити пацієнту хід маніпуляції і отримати згоду.
3. Ввести 50% р-н анальгін - або наркотичні анальгетики.
В окремих випадках можна застосувати місцеве введення 0,5% р-ну новокаїну в ділянку перелому.
3. Накласти пов'язку Дезо або косинкову пов'язку на верхню кінцівку на боці ушкодження
4. Транспортувати пацієнта обережно в положенні сидячи або напівсидячи в травмпункт .

Практична навичка «Надання допомоги в разі термічних опіків»

Виконується згідно наказів МОЗ України.

Мета: усунення причин, що загрожують життю постраждалого на момент травмування, та попередження розвитку важких ускладнень.

Місце проведення: місце пригоди.

Забезпечення процедури:

1. Засоби індивідуального захисту.
2. Анальгетики.
3. Шприци.
4. Стерильні серветки.
5. Гідрогелева пов'язка.
6. Кристалоїдні розчини.

Алгоритм виконання:

1. Одягнути засоби індивідуального захисту.
2. Переконатися у власній безпеці.
3. Припинити дію термічного чинника та евакуювати потерпілого із закритого приміщення.
4. Зупинити процес горіння: скинути палаючий одяг або загорнути потерпілого в покривало чи накидку.
5. Ушкоджену ділянку промити під струменем води на 10-15 хв або до зникнення больових відчуттів.
6. Ввести знеболювальні засоби – 1-2мл 50% р-ну анальгіну, включаючи наркотичні(морфіну гідрохлорид, промедол, омнопон).
7. На опікову ділянку накласти асептичні серветки або гідрогелеві пов'язки і зафіксувати відповідною пов'язкою (при опіках кисті – «рукавичка», «лицарська рукавичка»; при опіках плечового суглоба – колосоподібна на плечовий суглоб).
8. Пацієнту з утрудненим диханням провести інгаляцію кисню або налагодити штучну вентиляцію легень.

9. У стані опікового шоку потерпілому на місці пригоди налагодити в/в введення ізотонічного р-ну натрію хлориду або 5% р-ну глюкози, кровозамінники протишокової дії.
10. Пацієнта транспортувати в опікове відділення.
11. При обширних опіках кінцівок виконати транспортну іммобілізацію.

NB! Не можна проколювати утворені міхурі, очищати опікову поверхню від фіксованих сторонніх тіл, відривати шматки приклеєного до рани одягу, обробляти рану мазями, накладати ватні пов'язки.

Практична навичка «Надання допомоги в разі переломів кінцівок різної локалізації»

Виконується згідно наказів МОЗ України.

Мета: усунення причин, що загрожують життю постраждалого на момент травмування, та попередження розвитку важких ускладнень.

Місце проведення: місце пригоди.

Забезпечення процедури:

1. Засоби індивідуального захисту.
2. Анальгетики.
3. Шприци.
4. Стерильні серветки.
5. Кристалоїдні розчини.
6. Шини Крамера.
7. Бинти.
8. Вата.
9. Косинки, булавка.
10. Ножиці.

Алгоритм виконання:

1. Одягнути засоби індивідуального захисту.
2. Пояснити пацієнту хід маніпуляції і отримати згоду.
3. Надати пацієнту зручного положення.
4. За наявності зовнішньої кровотечі виконати гемостаз.
5. Ввести знеболювальні засоби.
6. Накласти на рану асептичну пов'язку.

При переломі плечової кістки

1. Змодельовати шину на здоровій кінцівці. відміряти довжину від пальців до ліктьового згину, згинаючи шину під прямим кутом, та відміряти довжину від ліктьового згину до плечового суглоба. Згинаючи шину під кутом 120° .

2. Надати пошкодженій кінцівці фізіологічного положення: в ліктьовому суглобі зігнути під кутом 90^0 та 30^0 в плечовому.
3. Обидва кінці шини фіксують між собою за допомогою бинта.
4. Прикласти шину до пошкодженої кінцівки і закріпити її знизу в такій послідовності: колова, спіральна, черепащача, спіральна, колосоподібна.
5. Верхня кінцівка з шиною фіксується за допомогою косинки.

При переломі передпліччя

1. Змодельовати шину на здоровій кінцівці для цього відміряти довжину від пальців до ліктьового згину, згинаючи шину під прямим кутом, відміряти довжину від ліктьового згину до середньої третини плеча.
2. Пошкодженій кінцівці надати фізіологічного положення: кут 90^0 в ліктьовому суглобі та 30^0 в плечовому.
3. Прикласти шину до пошкодженої кінцівки і закріпити її знизу в такій послідовності: колова, спіральна, черепащача, спіральна.
4. Верхня кінцівка з шиною фіксується за допомогою косинки.
5. При ушкодженні променево - зап'ясткового суглоба шину накладають від кінчиків пальців до ліктьового суглоба по долонній поверхні передпліччя.

При переломі кісток гомілки

1. Використовуємо три шини Крамера.
2. Моделюємо шину на здоровій кінцівці. Одну шину накласти по задній поверхні нижньої кінцівки від пальців стопи до середини стегна, а другу і третю – по бокових краях нижньої кінцівки до середньої третини стегна.
3. Пошкоджену нижню кінцівку зігнути в колінному суглобі під тупим кутом.

4. Прикласти шину до пошкодженої кінцівки і закріпити її знизу в такій послідовності: хрестоподібна, спіральна, черепащача, спіральна.
5. Пацієнта транспортувати в травматологічне відділення.

NB! Після накладання шини потрібно перевірити забарвлення шкірних покривів пальців і пульс на периферійних артеріях іммобілізованої кінцівки.

Практична навичка «Надання допомоги в разі перелому стегна»

Виконується згідно наказів МОЗ України.

Мета: усунення причин, що загрожують життю постраждалого на момент травмування, та попередження розвитку важких ускладнень.

Місце проведення: місце пригоди.

Забезпечення процедури:

1. Засоби індивідуального захисту.
2. Шина Дітерікса.
3. Бинти.
4. Вата.
5. Косинки, булавка.
6. Ножиці
7. Ватно – марлеві валики.
8. Анальгетики.
9. Шприци.

Алгоритм виконання:

1. Одягнути засоби індивідуального захисту.
2. Пояснити пацієнту хід маніпуляції і отримати згоду.
3. Надати пацієнту зручного положення.
4. Підготувати все необхідне обладнання.
5. За наявності кровотечі виконати гемостаз.
6. Ввести знеболювальні засоби.
7. Накласти асептичну пов'язку.
8. Прикласти підступник до підшови і прибинтувати його хрестоподібною пов'язкою.
9. Внутрішню коротку планку вставити дистальним кінцем у внутрішню скобу дрютяної рамки, закріпленої на підступнику так, щоб її кінець вийшов з підступника на 10-15см.

NB! У пахвинну і пахову ділянки потрібно підкласти ватно – марлеві валики.

10. Планки милиці розсунути на таку довжину, щоб проксимальна частина упиралась у промежину.
11. Зовнішню, довгу планку вставити дистальним кінцем у зовнішню дротяну скобу підступника, висуваючи її вниз на 10-15см, а кінець вставити в рамку металевої облямівки поперечної дощечки внутрішньої планки.
12. Планку розсунути на таку довжину, щоб вона своєю милицею упиралася в пахвинну складку, і зафіксувати її, вставивши цвях – шпеник в отвори планок.
13. Між шиною і кістковими виступами слід підкласти вату.
14. Шину закріпити за допомогою лямок і бинта:
 - А) одну лямку обвести навколо грудної клітки і закріпити з протилежного боку, другу лямку закріпити навколо тулуба, а третю – навколо стегна;
 - Б) на всю кінцівку від гоміково – ступеневого суглоба до пахвинної ділянки поверх шини накласти спіральну пов'язку.
15. Шнур, який прикріплений до дротяної рамки підступника, вставити в отвір поперечної дощечки внутрішньої планки і паличкою – закруткою, скручуючи шнур, виконати витягування і закріпити закрутку.
16. Після накладання шини потрібно перевірити забарвлення шкірних покривів пальців і пульс на периферійних артеріях іммобілізованої кінцівки.
17. Потерпілого госпіталізують у лікарню в положенні лежачи.

Можливе використання шин Крамера

Практична навичка «Надання допомоги в разі рани ліктьового суглоба»

Виконується згідно наказів МОЗ України.

Мета: зупинка кровотечі

Місце проведення: місце пригоди.

Забезпечення процедури:

1. Засоби індивідуального захисту.
2. Ємності з розчинами: 1% йодонат, 70% етиловий спирт.
3. Бинти.
4. Пінцети або затискачі, ножиці
5. 2 ниркоподібних лотки.

Алгоритм виконання:

1. Одягнути засоби індивідуального захисту.
2. Пояснити пацієнту хід маніпуляції і отримати згоду.
3. За наявності кровотечі провести гемостаз.
4. Шкіру навколо рани двічі обробити 1% р-ном йодонату або 70% р-ном етилового спирту.
5. Рани, що виникли від укусу домашніх або диких тварин, потрібно промити 25 % розчином господарського мила.
6. Сторонні тіла, які знаходяться поверхнево, обережно видалити стерильним пінцетом.

NB! Сторонні тіла, які знаходяться глибоко, видаляти не можна, оскільки це може спричинити або посилити кровотечу.

7. Промити рану антисептичним(за відсутності- фізіологічним) розчином.
8. Ще раз обробити краї рани одним з антисептичних засобів.
9. Шляхом перекладання з чистого пінцета на «робочий» черепацеподібно укласти стерильні серветки на рану до повного її закриття.
10. Закріпити серветки за допомогою черепащачої пов'язки.
11. Пацієнта терміново транспортувати в травматологічний пункт або в хірургічне відділення.

Практична навичка «Травма кісток таза»

Виконується згідно наказів МОЗ України.

Мета: усунення причин, що загрожують життю постраждалого на момент травмування, та попередження розвитку важких ускладнень.

Місце проведення: місце пригоди.

Забезпечення процедури:

1. Засоби індивідуального захисту.
2. Шина для іммобілізації тазу.
3. Бинти.
4. Хустинки.
5. Шприци, периферичний внутрішньовенний катетер, система для внутрішньовенного введення.
6. Медикаменти(знеболюючі, кристалоїдні та колоїдні розчини).

Алгоритм виконання:

1. Одягнути засоби індивідуального захисту.
2. Пояснити пацієнту хід маніпуляції і отримати згоду.
3. Ввести в/м 2мл 50% розчину анальгіну або 30мг розчину кетанову, у тяжких випадках — наркотичні анальгетики.
4. Пацієнту надати "положення жаби" (під коліна валик).
5. При ушкодженні сечового міхура або сечівника провести катетеризацію або пункцію сечового міхура.
6. При травматичному шоку в/в краплинно ввести рефортан, реоглюман, реополіглюкін тощо.
7. При відкритому переломі накласти асептичну пов'язку
8. Потерпілого транспортувати в стаціонар на твердих ношах у «положенні жаби»: нижні кінцівки зігнуті в колінних суглобах і злегка розведені, під коліна підкладений твердий валик.

У разі відсутності нош можна використати дерев'яний щит.

Практична навичка «Підготувати до роботи стіл перев'язувальної медичної сестри»

Виконується згідно наказів МОЗ України.

Мета: оволодіти методикою підготовки до роботи стола перев'язувальної медичної сестри.

Місце проведення: перев'язувальна.

Забезпечення процедури:

1. Стіл перев'язувальної сестри.
2. Бікси зі стерильними простирадлами, клейонкою, перев'язувальним матеріалом.
3. Затискачі для утримання білизни – 3 шт.
4. Стерилізатори з хірургічними інструментами.
5. Два корнцанги в 6% розчині перекису водню.
6. Ємкості з чистими ганчірками, ємкості для використаних ганчірок.

Алгоритм виконання:

1. Вимити руки, одягнути чисті нестерильні рукавички.
2. Поверхню столу двічі протерти ганчіркою (в різних напрямленнях, з інтервалом в 15хв) дезрозчином.
3. Вимити руки з милом під проточною водою, висушити, провести антисептику рук, одягнути стерильні рукавички.
4. Перевірте дату стерилізації на кришці біксу.
5. Відкрити бікс і перевірити зміну забарвлення індикатора.
6. Візьміть два стерильні корнцанги.
7. З бікса дістаньте стерильну клейонку, обережно, на витягнутих руках розгорніть її та накрийте інструментальний стіл.
8. За допомогою корнцангів дістаньте з біксу стерильне простирadlo складене удвоє та накрийте ним перев'язувальний стіл так, щоб краї простирадла звисали на 20 – 30 см.
9. Дістаєте з біксу друге простирadlo складене учетверо і накриваєте аналогічно першому, але нижні два шари простирадла накривають стіл, а два верхні – накривають

матеріал, що буде розкладений на столі, краї простирадла мають звисати на 10 – 15 см.

10. Один корнцанг кладете в склянку з 6% розчином перекису водню.
11. За допомогою іншого корнцанга з біксу почергово дістаєте дві цапки і прикріплюєте на вільні кінці верхньої частини простирадла.
12. До нижньої частини простирадла за допомогою третьої цапки фіксуєте бірку з вказівкою дати та часу накриття стерильного столу.
13. З бікса за опомогою орнцангів викладається перев'язувальний матеріал та інструменти і накрити їх верхніми шарами простирадла.

NB! Перев'язувальний стіл стерильний 6 годин з моменту накриття.

ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА:

1. Березницький Я. С., Вільцанюк О. А., Желіба М. Д. та ін. Хірургічні хвороби: підручник (ВНЗ IV р. а.) / за ред. П. Д. Фоміна, Я. С. Березницького. 2-е вид., випр. 2017. с.408
2. Березницький Я. С., Верба А. В., Ганжий В. В., Горобчук О. О., Дронов О. І., Желіба М. Д. Загальна хірургія: підручник (ВНЗ III- IVр. а.) / За ред. Я. С. Березницького. Вінниця : Нова книга, 2018. с. 344
3. Кіт О. М., Боб А. О., Коноваленко С. О. Медсестринство в хірургії, Тернопіль: Укрмедкнига, 2015. с.624
4. Кіт О. М., Ковальчук О. Л., Вардинець І. С. та ін. Хірургія. Тернопіль: Укрмедкнига, 2018. с.336
5. Сабадишин Р. О., Маркович О. В. Медсестринство в хірургії: практикум. Вінниця : Нова книга, 2017. с.360
6. Сабадишин Р. О., Рижковський В. О., Маркович О. В. та ін. Хірургія. Підручник у двох томах.: Підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. I-III р. акред. Т.1.: Загальна хірургія з основними видами хірургічної патології. Лікування хворого в хірургічному стаціонарі. Вінниця: Нова Книга, 2018. с. 784
7. Хіміч С. Д., Желіба М. Д., Герич І. Д. та ін.: Загальна хірургія: підручник (ВНЗ IV р. а.) / за ред. С. Д. Хіміча, М. Д. Желіби. 3-є вид., переробл. і допов. Київ : Медицина, 2017. с.608